БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 164 (16.854). | 16 июль 1977 йил, шанба | Баҳоси 2 тийин.

КПСС Марказий Комитетида

КПСС Марказий Комитети «1977 йилги ҳосилни йиғиштириб олишда Ставрополь ўлкаси Ипатово район партия ташкилотининг тажрибаси тўғрисида» қарор қабул қилди

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Л. И. Брежнев 1976 йилда мамлакатнинг илғор механизаторларига йўллаган мактубида қуйидагиларга эътиборни жалб этган эди: «Иш вақтини қадрлай билиш... ҳосилни энг яхши муддатларда ва сира нобуд қилмай йиғиштириб олиш, бошқа қишлоқ хўжалик ишларини юқори сифатли ўтказиш қишлоқ хўжалигида мўл ҳосил етиштиришнинг ва уни муваффақиятли йиғиштириб олишнинг асосий гарови бўлиб, бу муҳим халқ хўжалик вазифаси катта ташкилотчилик ва сиёсий ишлар олиб боришни талаб этади».

Қарорда 1977 йилги ҳосилни ўз вақтида ва сифатли йиғиштириб олишни таъминлаш соҳасида Ипатово район партия ташкилоти ана шу маслаҳатларга амал қилиб, катта ишларни амалга ошираётганлиги таъкидлаб ўтилади.

Район колхоз ва совхозларининг меҳнаткашлари ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили планларини муваффақиятли бажариш ва Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, мўл ҳосил етиштирдилар ва давлатга пландаги 120 минг тонна ўрнига 200 минг тонна ғалла сотиш мажбуриятини олдилар.

Олинган мажбуриятларни бажариш учун курашда ўрим-йиғим ишларини уюшқоқлик билан ва ғалла нобудгарчилигига сира йўл қўймай ўтказишга алоҳида аҳамият бериб, районда мутахассислар, колхоз ва совхоз активининг кенг иштирокида илғор тажрибани чуқур ўрганиш ва аввалги йилларда йўл қўйилган камчиликларни таҳлил этиш асосида ҳосилни йиғиштириб олишнинг комплекс плани ишлаб чиқилди. Планда ҳосилни алоҳида-алоҳида йиғиштириб олиш усулини кенг қўлланиш, ғалланинг хаммасини тўрт иш кунида ўриб ғарамлаш, 8-9 кун ичида ғаллани йиғиштириб олиш ва янчиш кўзда тутилади. Ўрим-йиғим ишларини тез ва юқори сифатли ўтказиш учун барча резервлардан фойдаланилади.

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш Бутунроссия илмий-тадқиқот институти (Ростов областидаги Зерноград шаҳри) ишлаб чиққан прогрессив технология барча хўжаликларнинг далаларида кенг қўлланилиши бу йилги ўрим-йиғимни ташкил этишдаги янгилик бўлди. Районда ғаллани ўриб-йиғиб оладиган ва ташийдиган 54 та отряд тузилган бўлиб, улар ихтиёрига 16-20 тадан комбайн, 20-25 тадан автомобиль, зарур миқдорда трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари берилган. Ҳар бир колхоз ва совхозда ишлайдиган 3-4 отряд комплекс ва поток асосида ўрим-йиғимга доир технологик операцияларнинг бутун туркумини амалга оширади ва ҳосилни ташийди, далаларни сомондан ва илдиздан тозалайди.

Техникани бундай жамлаш ўрим-йиғим жараёнига аниқ ва конкрет раҳбарлик қилиш, технология ва иш сифати устидан оператив контроль ўрнатиш, вазиятга қараб техникавий воситаларнинг ҳаммасидан кенг фойдаланиш учун шароит яратиб берди.

Кўчма ремонт устахоналари, пайвандлаш агрегатлари, автозаправшчиклар ва запас қисмларнинг зарур комплекти билан таъминланган техникавий хизмат кўрсатадиган ихтисослаштирилган звеноларнинг отрядлар составига киритилиши дала шароитларида юз берадиган носозликларни бевосита шу ернинг ўзида тузатиш ва шикастланиш натижасида техниканинг бекор туриб қолишини иложи борича камайтириш имкониятини беради.

Отрядларда маиший хизмат кўрсатадиган звенолар мавжуд бўлиб, улар ўрим-йиғим иштирокчиларини агрегатлар ишлаб турган жойларда озиқ-овқат билан мунтазам равишда таъминлайди ва уларнинг нормал дам олиши учун шароит яратиб беради. Бу эса иш куни режимини ўзгартириш ва ҳамма жойда смена вахталарида ишлашга кўчиш имкониятини яратади. Район партия ташкилоти ўрим-йиғим билан бирга ғалла тайёрлаш масалаларини диққат марказида тутмоқда, барча босқичларда — даладан то тайёрлов пунктигача ғалла нобудгарчилигининг олдини олиш борасида катта ишлар қилинмоқда.

Ўрим-йиғим ишларининг ҳал қилувчи участкаларига партиявий таъсирни кучайтириш мақсадида ҳосилни ўриб-йиғиб оладиган ва ташийдиган отрядларда, автоколонналарда ва хирмонларда партия ва комсомол муваққат группалари тузилди. Социалистик мусобақа шартлари, меҳнатга ҳақ тўлаш, маънавий ва моддий рағбатлантириш тадбирлари ишлаб чиқилди ва ўрим-йиғимнинг ҳар бир иштирокчисига тушунтириб берилди. Агитаторларнинг, сиёсий ахборотчиларнинг актив фаолияти туфайли, жанговар варақалар ва «молниялар» чиқариш, район газетасининг материаллари, маҳаллий радиоэшиттиришлари туфайли мусобақанинг ошкоралиги таъминланмоқда, илғорлар тажрибаси ва улар эришган муваффақиятлар оммалаштирилмоқда. Мусобақа натижалари ҳар куни якунлаб турилади.

Ўрим-йиғимнинг бориши шуни кўрсатадики, район партия, совет ва қишлоқ хўжалиги органларининг ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишлари юқори самара бермоқда ҳамда олинган социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишини таъминламоқда. 135 минг гектар майдоннинг ҳаммасида кузги ва баҳори бошоқли экинлар мураккаб об-ҳаво шароитида 80 соат ичида ўриб олинди. Ҳар бир ўрим агрегатининг бир кеча-кундузлик иш унуми ўрта ҳисобда 60 гектарни ташкил этди. Ҳамма жойда ғалла янчишнинг дастлабки уч иш кунида 53 минг гектар майдондаги ўрилган ғалла йиғиштириб олинди. Бир кеча-кундузда район бўйича ўрта ҳисобда ҳар бир комбайннинг иш унуми 16,2 гектарга тўғри келди. 119 минг тонна ғалла янчилди ва давлатга 40 минг тонна дон топширилди.

Ипатово районининг тажрибасининг аҳамияти шундан иборатки, бу тажриба техника унумдорлигини ошириш, ўрим-йиғим ишларини тўғри ташкил этишда ўрим муддатларини қисқартиришнинг, ишлаб чиқаришга илғор технологияни жорий этишнинг нақадар катта имкониятлари борлигини кўрсатади.

КПСС Марказий Комитети Ипатово район партия ташкилотининг 1977 йилда ўрим-йиғим ишларига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш соҳасидаги иш тажрибасини маъқуллади ва район партия комитетларига, колхоз ва совхозларнинг партия ташкилотларига, «Сельхозтехника» ва ғалла маҳсулотлари корхоналарига, транспорт ташкилотларига, совет, қишлоқ хўжалик, касаба союз ва комсомол органларига ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини йиғиштириб олиш ҳамда тайёрлашда ана шу тажрибадан кенг фойдаланишни тавсия этди.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетларига, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, ўлка ва область ижроия комитетларига, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, «Союзсельхозтехника»га, СССР Тайёрлаш министрлигига Ипатово районининг тажрибасининг ҳар томонлама қўллаб-қувватланишини таъминлаш ва бу тажрибани оммалаштиришда район партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларига, колхоз ва совхозларга амалий ёрдам бериш таклиф қилинди.

РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА

ҒАЛЛАДАН МЎЛ ҲОСИЛ

Сариосиё районидаги Октябрь Революцияси орденли «Коммунизм» колхози деҳқонлари давлатга дон сотиш йиллик планини муддатидан илгари шараф билан бажардилар. Қабул пунктларига 620 тонна юқори сифатли дон етказиб берилди.

Хўжаликда ғалла ўрим-йиғими уюшқоқлик билан бошланиб, юксак суръатларда олиб борилди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳанифа Орзиқулова ва Нормўмин Едгоров, Қўшоқ Пардаев бошчилик қилаётган бригадаларда гектаридан 65-70 центнердан дон хирмони кўтарилди. Мўл ғалла ҳосилини қисқа муддатларда ўриб йиғиб олишда Ортиқ Мавлонов, Қўзибой Содиқов, Эргашали Мадраҳимов ва Шариф Сатторов сингари комбайнчилар алоҳида ғайрат кўрсатиб меҳнат қилдилар.

Р. ЭШОВ.

Тошкент области. Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли совхоз маккажўхорикорлари ҳосил ўрим-йиғимига киришдилар. Улар мавжуд 170 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 200 центнер ўрнига 400 центнердан кўк поя йиғиштириб олишмоқчи. Суратда: совхоз механизаторлари силос учун маккажўхори ўришяпти.

Г. Пун ва И. Чернов фотоси (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОННИНГ КАСАБА СОЮЗЛАРИГА БАҒИШЛАНАДИ

15 июль куни республика касаба союз ҳаракатининг ветеранлари ва активлари Тошкентдаги Я. М. Свердлов номли концерт зали биноси ёнига йиғилдилар. Бу ерда Ўзбекистон касаба союзларининг биринчи таъсис съездига бағишланган мармар лавҳа ўрнатилди. Съезд 1925 йилнинг мартида шу бинода бўлиб ўтганди.

Бу ерда бўлган митинг қатнашчилари республика касаба союзлари босиб ўтган йўл, уларнинг шонли анъаналари тўғрисида гапирдилар. Сўзга чиққан нотиқлар Ўзбекистоннинг касаба союзларига бирлашган миллион-миллион меҳнаткашлари КПСС XXV съезди қарорларини муваффақиятли амалга ошириш учун, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақани тобора кенгайтирадилар, деб ишонтирдилар. (ЎзТАГ).

МАЖБУРИЯТЛАРИНГИЗНИ ҚАНДАЙ БАЖАРЯПСИЗ?

ҒОЛИБ БИНОКОРЛАР

Улуғ Октябрь 60 йиллиги шарафига бошланган мусобақа ҳар куни ажойиб самаралар бермоқда. Республикамиз қурилиш-монтаж ташкилотларининг 15 азамат бинокори юбилейни муносиб кутиб олиш мақсадида юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилганида, бу ватанпарварлик ташаббусини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаганди. Орадан ойлар ўтди. «Совет Ўзбекистони» шу ташаббускор қурувчи ва монтажчиларга:

— Зиммага олган социалистик мажбуриятларингизни қандай адо этмоқдасиз? — дея мурожаат этди. Редакциянинг бу саволига бугун бухоролик, ангренлик ва самарқандлик уч ғолиб бинокор жавоб бермоқда.

ДАЪВАТГА ЖАВОБАН

Исмат ИСТАМОВ, Бухородаги 163-қурилиш тресги 3-бошқармаси комплекс бригадаси бошлиғи

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисидаги қарордан руҳланган бригадамиз коллективи енг шимариб ишга киришганда юксак мажбуриятлар қабул қилганди. Юбилейни муносиб зафарлар билан кутиб олиш ҳақидаги партия даъватига жавобан шу йил 7 ноябрга қадар беш йилликнинг тўрт йили планини бажаришга сўз берганмиз. Қурувчиларимиз ғайрат билан меҳнат қилиб, ўз сўзларининг устидан чиқмоқдалар.

Бригадамизда 27 нафар бинокор бўлиб, улар қурилиш ишлаб чиқаришига оид турли касбларни пухта эгаллаб олишган. Ҳар куни икки смена ҳажмида иш бажармоқдамиз. Ҳисоб-китобларимизга кўра, ўнинчи беш йилликнинг бир ярим йили мобайнида 1 миллион 190 минг сўмликдан кўпроқ бунёдкорлик ишларини адо этишга муваффақ бўлдик. Ваҳолонки беш йиллик мобайнида биз 1 миллион 340 минг сўмлиқ қурилиш ишларини бажаришимиз белгиланганди.

Ишлаб чиқаришдаги бундай ютуқларга иш вақтининг ҳар дақиқасидан самарали фойдаланиш, илғор тажрибаларга амал қилиш натижасида эришаётирмиз. Шуни қувонч билан айтишим мумкинки, барпо қилинган барча объектларни дастлабки тақдим этишнинг ўзидаёқ яхши ва аъло баҳоларга топширмоқдамиз.

РЕКОРД НОРМАГА АЙЛАНДИ

Дмитрий ЗАЗУЛИН, «Узбекшахтострой» тресги комплекс бригадаси бошлиғи

Бу йилги режаларимиз катта. Ангрен шаҳрининг янги участкасида уй-жой биноларн қурилишини тезлаштиришимиз, резина комбинати объектларини барпо этишда фаол иштирок қилишимиз зарур. Шундай қилмоқдамиз. Улуғ Октябрнинг шонли юбилейи шарафига қабул қилган юксак мажбуриятларимизни зиёда қилиб бажармоқдамиз. Бугунги кунда бригадамиз азаматлари 1979 йил ҳисобига объектлар тикламоқдалар.

Улуғвор беш йиллигимизнинг 18 ойи мобайнида катта ҳажмдаги ишлар бажарилди. Ҳар смена давомида 2-2,5 смена учун белгиланганига баравар ҳажмда қурилиш ишларини адо этишга улгураётирмиз. Трестимизда биз кунда эгаллаётган марра рекорд ҳисобланади. Кўпгина ғолиб қурувчилар учун эса оддий нормага айланиб қолганлиги қалбларимизни қувончга тўлдирмоқда.

Ишдаги бундай суръатга Злобин методи деб аталмиш бригада пудрати усулини кенг жорий қилаётганимиз сабабли эришмоқдамиз. Бу илғор усул қурилиш таннархини планда белгиланганидан 1 процент арзонлаштириш, 2 минг сўмлик материални тежашга имкон беради. Байрам шарафига мусобақани авж олдираверамиз, ғолибларга хос жадал суръат билан меҳнат қилаверамиз.

ДЕҲҚОНГА МАДАДКОРМИЗ

Ёқуб МАМУТОВ, «Самаркандхимстрой» тресги 703-бошқармаси комплекс бригадаси бошлиғи

Биз, қурувчилар ҳам ўзимизни пахтакор деб ҳисоблаймиз. Шаҳарда ишлаб, бинокорлик касби билан пахтакорларга мадад бераётганимиздан хурсандмиз. Коллективимиз ҳосилдорлик омили бўлган минерал ўғитлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга ҳисса қўшаяпти.

Самарқанд суперфосфат заводини реконструкция қилишнинг иккинчи навбатига тегишли ишларни муддатидан илгари тамомлаш учун қизғин давом этаётган мусобақада бригадамиз олдинги сафларда бормоқда. Мақсадимиз — реконструкция ишларини эртароқ тугаллаш, қишлоқ хўжалиги учун кўплаб минерал ўғитлар ишлаб чиқарилишига баракали ҳисса қўшишдан иборат.

Ҳар ойда планни камида 200 процент бажарамиз. Юбилей шарафига олган мажбуриятларимизда шуни таъкидлагандик. Программага қўшимча равишда ҳозирнинг ўзидаёқ анчагина ишлар қилиб қўйдик. Бригадамиздаги 16 бинокорнинг ҳаммаси бир оила фарзандлари сингари аҳил. Уларнинг ҳар бири сменада икки норма бажаришни одат қилган. Беш йиллигимизнинг 18 ойи ичида бригадамиз коллективи 35 ойга тенг ҳажмда қурилиш-монтаж ишларини адо этди. Анчагина цемент, бетон, ёғоч ва ғишт иқтисод қилдик. Тежамкорлик йўлини тутганмиз.

Бригадамизда мураббийчилик ҳаракати кенгайиб боряпти.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

БИР МИЛЛИОН ТОННА МАККАЖЎХОРИ ДОНИ УЧУН

Республика маккажўхорикорлари дон учун маккажўхори етиштиришни кўпайтириш борасида йилдан-йилга катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Л. И. Брежневнинг ўзбекистонлик ёш маккажўхорикорларга йўллаган машҳур мактубида баён этилган маслаҳатлари ва йўл-йўриқларига амал қилиб ҳамда Қозоғистондаги партия хўжалиги активида сўзлаган нутқида ўзбек маккажўхорикорларининг эришган муваффақиятларига берган юксак баҳосига жавобан меҳнат қилган республика маккажўхорикорлари ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида мамлакатда энг юқори ҳосил етиштирдилар —гектаридан 61 центнердан «қаҳрабо дон» йиғиштириб олдилар.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирган 2453 маккажўхорикорлик бригадаси юбилей йилида бир миллион тонна маккажўхори дони етиштириш учун курашмоқда. 1976 йилда 75 маккажўхорикорлик бригадаси гектаридан 100 центнердан ва ундан ҳам юқори ҳосил етиштирган бўлса, бу йил 1231 бригада ана шундай ҳосил етиштириш учун кураш олиб боряпти. Дон учун экилган майдонларнинг ҳар гектаридан камида 100 центнердан маккажўхори дони олиш Андижон ва Тошкент области маккажўхорикорлари белгилаган маррадир.

Республика маккажўхорикорларининг юбилей йилида ҳар гектар ер самарадорлигини ошириш юзасидан бошлаган ташаббуси Чехословакия ва Болгариянинг илғор маккажўхорикорлик коллективлари томонидан қўллаб-қувватланганлигини таъкидлаш қувончлидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Республика маккажўхорикорларининг социалистик мусобақаси тўғрисида»ги қарорида Краснодар ўлкаси, Чехословакия ва Болгария маккажўхорикорларининг мусобақаси совет кишиларининг диққат-эътиборини ўзига жалб этаётганлиги ва бу Ўзбекистон маккажўхорикорлари, республика касаба союз ва комсомол ташкилотлари, колхоз ва совхозлар раҳбарлари зиммасига юбилей йили мажбуриятларини бажариш учун курашда катта масъулият юклайди, деб таъкидланди.

Айни пайтда республика маккажўхорикорлари экиш ва парвариш даврида ўз олдига қўйилган топшириқларни ҳамма жойда шараф билан бажараяптилар деб айтиш мумкин. Улар парваришни бутун чоралар билан авж олдирган ҳолда, энг ҳал қилувчи давр — ҳосил ўрим-йиғимига ҳам пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. 1976 йилда экиш ишлари 22—40 кунда ўтказилган бўлса, бу йил Андижон ва Тошкент областларининг колхоз-совхозлари экишни ўн кунда, Қашқадарё, Сурхондарё ва Сирдарё областлари ўн беш кунда тамомладилар. Бошқа областларнинг хўжаликларида маккажўхори уруғи экиш ўтган йилдагига нисбатан 10—15 кун эрта ниҳоясига етказилди. Парвариш даврида ниҳолларнинг бир текис бўлиши, ортиқча бачкиларнинг олиб ташланиши, икки маротаба озиқлантириш, қатор ораларига уч маротаба ишлов беришга эришилди. Буларнинг ҳаммаси ҳарорат одатдагидан юқори бўлган бу йилги шароитда ўсимликнинг тез суръатлар билан ривожланишига олиб келди. 1976 йилда дон учун экилган маккажўхорини ўриш 5—10 августда бошланган бўлса, бу йил ўрим-йиғимга 20—25 июлда киришиш кутилмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ Ленин йўли районидаги «СССР 50 йиллиги» совхозидан Бойқобил Норқўчқоров, Ульянов районидаги «Партия XX съезди» совхозидан Файзулла Маматов бошлиқ бригадалар янги ҳосилни йиғиштиришга киришдилар. Бу ерда дастлабки кунданоқ яхши старт олинди. «СССР 50 йиллиги» совхозидан Гулмат Муродов, Амир Тожиев, Гўли Ниёзов, Ўрам Қўлдошев, Ражаб Қурбонов, «Партия XX съезди» совхозидан Боит Хаитов, Усмон Боғнатов, Байрам Жуманов, Акбар Бўриев сингари комбайнчилар биринчи кунларданоқ ўз комбайнларини юқори унум билан ишлатишга эришмоқдалар. Ҳар гектар майдондан 100—102 центнердан «қаҳрабо дон» йиғиштириб олинмоқда. Бу хўжаликларда ўрим-йиғимни кўнгилдагидек ўтказиш учун барча зарур шароитлар яратилган.

Бироқ юбилей йили юксак мажбуриятларининг сўзсиз бажарилиши учун ҳамма ерда ҳам зарур ишлар амалга оширилган эмас. Бугунги кунга қадар турли сабабларга кўра Қорақалпоғистон АССР хўжаликларида пландаги 200 гектар, Қашқадарё областида — 400, Самарқанд областида — 400, Сирдарё областида — 600 ва Хоразм областида 1400 гектар майдонга дон учун маккажўхори экилмаган. Қорақалпоғистон АССР ва кўрсатилган областларнинг партия, совет ва хўжалик органлари ҳар бир хўжаликда дон учун маккажўхори экиш планининг бажарилишини силос учун экилган маккажўхорини дон учун экилган экинга айлантириш ҳисобига таъминлаш юзасидан тез кунлар ичида зарур чораларни кўришлари лозим. Силос учун маккажўхори экиш планини эса бу экинни такрорий экиш ҳисобига бажариш керак.

Республиканинг қатор хўжаликларида дон учун экилган маккажўхорини бошқа мақсадлар учун ўришдек нотўғри тажриба қўлланилмоқда. 1976 йилда Хоразм области хўжаликларида 4,3 минг гектар, Наманган областида —4,2, Жиззах областида —4, Фарғона областида — 3,1, Самарқанд областида 2,4 минг гектар майдондаги дон учун экилган маккажўхори бошқа мақсадлар учун ўрилганлиги туфайли бу областларда қарийб 110 минг тонна маккажўхори дони олинмай қолинди. Бундай аҳволнинг юз беришига, яъни дон учун экилган маккажўхорининг белгиланган мақсад учун ўрилмаганлигининг асосий сабаби шундаки, бу хўжаликларда экинни ўз вақтида ва сифатли суғоришга етарли эътибор берилмади. Хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари дон учун экилган маккажўхорининг нобуд бўлиши ва унинг бошқа мақсадлар учун ўрилишига йўл қўймаслик учун барча чораларни кўришлари керак. Бунинг учун шу кунларда суғоришни тўғри ташкил этиш муҳим роль ўйнайди. Лекин шунга қарамасдан айрим хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари экинни ўз вақтида суғориш ҳақида етарли қайғурмаётганлиги каби фактлар содир бўлмоқда. Марказий статистика бошқармасининг шу йил 4 июлга қадар берган маълумотларига қараганда, Қорақалпоғистон АССР, Наманган, Қашқадарё, Жиззах, Хоразм областлари хўжаликларида дон учун экилган маккажўхорини биринчи суғориш ҳалигача тугалланган эмас. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм областида иккинчи суғориш ниҳоятда суст олиб борилмоқда. Бу ерда экин майдонларининг 15,3 ва 15,5 процентигина иккинчи суғоришдан чиққан. Дон учун экилган маккажўхорини суғориш режимининг бузилиши — бу бир неча минг тонна йўқотиладиган дон эканлигини тушуниш қийин эмас.

Хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари ҳосил тўплашда ҳал қилувчи давр ҳисобланган ҳозирги паллада суғориш оралиғидаги муддатнинг 5-7 кундан ошмаслиги, суғоришни сифатли ўтказиш юзасидан зарур чораларни кўришлари лозим.

Ўтган йили 113 колхоз ва совхоз дон тайёрлаш планини бажара олмади (шу жумладан Наманган областида — 45, Хоразм областида — 20, Фарғона областида — 19 хўжалик), 77 район 61 минг гектар майдондан республиканинг ўртача кўрсаткичидан паст ҳосил олди. Мўйноқ, Комсомолобод, Қизилтепа, Арнасой, Бахмал, Пахтакор, Косонсой, Чуст, Янгиқўрғон, Олтиариқ, Охунбобоев, Фрунзе районлари хўжаликларида 50 центнердан кам маккажўхори дони олинди. Область ва район партия, совет хўжалик органлари томонидан қолоқ районлар, колхозлар ва совхозларни илғор хўжаликлар даражасига ўтказиш юзасидан маълум ишлар амалга оширилди. Бугунги куннинг вазифаси ҳам қолоқ хўжаликлар, районлар раҳбарлари ва мутахассисларига нисбатан талабчанликни ошириш, уларга Улуғ Октябрь юбилейи йилида туб бурилиш ясашга амалий ёрдам беришдан иборат. Бу — маккажўхори дони етиштиришни кўпайтиришнинг муҳим резерви ҳисобланади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қарорида маккажўхорини йиғиштириб оладиган ва уни ташийдиган техника ремонтини, маккажўхори йиғиштириб олиш ва тайёрлаш ишларининг бутун тараддудини 20 июлдан кечикмасдан таъминлаш ҳар бир комбайндан юқори унумли фойдаланишни, комбайнларнинг ишини икки сменада ташкил этишни таъминлаш вазифаси қўйилган. Кўпгина хўжаликлар, районлар ва областларда бу вазифа муваффақиятли ҳал этилмоқда. Лекин шу йилнинг 10 июлига қадар комбайнларнинг 47 ва 70 проценти тайёрланган. Қорақалпоғистон АССР, Жиззах области хўжаликларида маккажўхори ўрадиган комбайнлар ремонтининг суръати бугунги кун талабларига жавоб бермайди. Техника ремонти маккажўхори ўрадиган комбайнларнинг 80 процентдан камроғи ишга шайланган Қораўзак, Қўнғирот, Ленинобод, Арнасой, Когон, Нишон, Пайариқ, Бўлунғур, Ильич, Ленинград ва Қўшкўпир районлари хўжаликларида айниқса, суст олиб борилмоқда. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг давлат қишлоқ хўжалик техникаси назорати бўлими берган маълумотга кўра текшириб кўрилган комбайнлардан Сирдарё области хўжаликларида 31 процент, Фарғона областида 24 ва Наманган областида 17 проценти комбайнлар ремонтининг техник талабларига жавоб бермаган.

Кўрсатиб ўтилган областлар ва районларда техника ремонти суръати ва сифати бугунги кун талабларига ҳеч ҳам жавоб бермайди. Ана шу областлар ва районларнинг партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари ва «Узсельхозтехника» бирлашмалари юз берган аҳволни тузатиш юзасидан шошилинч чораларни кўришлари лозим.

Маккажўхори ўримининг суръати ва сифати кўп жиҳатдан механизатор кадрларнинг тайёргарлигига боғлиқ. Бу борада Самарқанд области партия, совет ва хўжалик органларининг иш тажрибаси алоҳида эътиборга ва кенг оммалаштиришга арзийди. Бу ерда маккажўхори ўрадиган комбайнларни бошқарадиган комбайнчиларнинг ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда малакасини ошириш беш кунлик курслари ташкил этилган. Шу ернинг ўзида уларни медицина кўригидан ўтказиш ва маданий тадбирларни амалга ошириш ҳам ташкил этилган.

Маккажўхори дони етилгунга қадар парваришни давом эттириш, мавжуд камчиликларни зудлик билан бартараф этиш ўрим-йиғим кампаниясига ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўриш — юбилей йилида бир миллион тонна «қаҳрабо дон» етиштиришнинг гаровидир.

ВЛКСМ 50 йиллиги номли Андижон трикотаж фабрикасининг илғор тўқувчиси Азиза Асронова Улуғ Октябрь 60 йиллиги шарафига зиммасига оширилган мажбурият қабул қилган эди. У сўзининг устидан чиқиш учун кунлик нормасини 110-120 процент адо этмоқда. А. Асронова ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ишчи-ёшлар ўрта мактабини тугаллади. Ҳозир у Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтига кириш имтиҳонлари топшириш учун тайёрланмоқда. Суратда: ишлаб чиқариш илғори А. Асронова.

Р. Ашуров фотоси. (ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ИШГА ТУШИРИЛАДИГАН ИНШООТЛАРДА

ҚУРИЛИШ «УНИ» КЎПАЯДИ

РЕПОРТАЖ

Улкан айланма печлардан 3-4 терак бўйи баланд корпусларда ўрнатилган радио карнайлардан ҳаяжонли ва тантанали овоз янгради:

— Диққат, диққат! Яна бир неча дақиқадан сўнг мамлакат қурилиш индустриясининг гигант корхоналаридан бири — Навоий цемент заводининг биринчи навбати ҳаракатга келади. Созловчилар, ускуналарни ишга туширувчилар, навбатчи операторлар ва диспетчерлардан ташқари барча кишиларнинг тантанали маросимлар майдончасига йиғилишлари сўралади...

Ҳамманинг вужуди қулоққа айланди. Ниҳоят, узоқ кутилган қувончли фурсат етиб келди. Айланма печлар машинистлари Г. Карпов ва И. Ополоник, смена мастери А. Турдиевлар оркестр садолари остида газ горелкасини очиб машъални газ форсункасига яқинлаштирадилар. Шу он улкан аланга ёғдуси ҳаммаёқни ёритиб юборди. Йирик айланма печлар вазмин ҳаракатга келиб, завод «юраги»нинг бир маромда ураётганлигини ифодаловчи технологик ускуналар шовқини янграй бошлади.

Цехларда, узелларда, технологик линияларда илк вахтада турган, Навоийнинг биринчи цементини ишлаб чиқариш масъулияти топширилган мастерлар, операторлар бирин-кетин диспетчерлик пунктига рапорт беришади.

— Хом ашё цехида ишлар жойида. Ускуналар бехато ишламоқда. Компонентлар сифати ҳам яхши.

— Дозировка узелидаги аппаратлар тўхтовсиз ишлаяпти. Оҳак, каолин, сланец ва бошқа хом ашёларнинг қайта ишланиши қониқарли.

— Янчиш ва куйдириш участкалари, жавоб беринг, аҳвол қалай? — сўрайди диспетчер.

— Аъло! — хитоб қилишади операторлар.

Орадан кўп ўтмай лаборатория ходими, техника назорати бўлими вакилларидан иборат сифат комиссияси юқори сифатли қурилиш «уни» — 400, 500 маркадаги цемент тайёрлаш имконини берадиган клинкер олинаётганини хабар қилди. Шу тариқа Навоий цемент заводининг биринчи навбати иш бошлади. Бундан, айниқса, қурувчиларнинг қувончи чексиз. Чунки қурилиш учун энг зарур материал ҳисобланган цемент энди шу ерда, қурилиш ҳажми беқиёс қанот ёйган Навоийнинг ўзида тайёрланадиган бўлди.

Заводни тиклашда ва ундаги мураккаб технологик ускуна ҳамда аппаратларни бенуқсон монтаж қилиб фойдаланишга топширишда Навоий қурилиш бошқармаси, «Югпроммонтаж» тресги бунёдкорлари зўр шижоат билан меҳнат қилишди. М. Мирзалиев, Э. Юнусов, Э. Майер, В. Глушенко, В. Кравченко, С. Синицин сингари ўнлаб фидокорларнинг номлари завод қурилиши тарихига зарҳал ҳарфлар билан ёзиб қўйилса арзийди.

— Заводимизнинг биринчи навбати йилига 1 миллион 150 минг тонна цемент ишлаб чиқариш қувватига эга, — деди корхона хом ашё цехи бошлиғи Б. Шумаков. — Ўнинчи беш йиллик охиригача тағин иккита технологик линия ишга туширилиши лозим. Заводимиз тўла қувват билан ишлай бошлагач, йилига 3,5 миллион тоннадан ошириб аъло сифатли арзон цемент етказиб берадиган бўлади. Корхонамизнинг ўзига хос хусусияти шундаки, у маҳсулотни қуруқ усулда ишлаб чиқаришга мослаштирилган. Янги хил ва самарали технологик ускуналар ўрнатилган. Бу метод «намли» йўл билан цемент ишлаб чиқарувчи корхоналарга нисбатан сарфланадиган ёқилғини икки баравар тежаш имконини беради.

Завод янгича технологик жараён билан цемент ишлаб чиқарувчи мамлакатдаги тўртинчи йирик корхонадир. СССР янги Конституцияси лойиҳаси қизғин муҳокама қилинаётган, Улуғ Октябрь 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақа авж олдирилган шу кунларда янги коллектив ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланишга, ускуналарни маҳорат билан бошқаришни ўзлаштиришга, план-топшириқларни муттасил ошириб бажаришга ҳаракат қилаётир.

Биз корхонанинг тайёр маҳсулотлар омборхонаси ёнидан ўтаётганимизда цемент ортилган поезд вагонларига кўзимиз тушди.

— Маҳсулотимизнинг дастлабки 5 минг тоннасини зарбдор Газли шаҳри қурилишига жўнатяпмиз, — деди омборхона бошлиғи. — Навбатдаги туркум маҳсулот Аму — Бухоро машина канали бунёдкорларига, Қашқадарё чўлқуварларига юборилади.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«КАРПАТ» МАШҚЛАРИ

ҲАРБИЙ КУЗАТУВЧИЛАРНИНГ АЙТГАНЛАРИ

Илгари хабар қилинганидек «Карпат» машқларида чет эллик ҳарбий кузатувчилар иштирок этмоқдалар. Улардан баъзи бирлари машқларга таклиф этилганликлари, шунингдек қўшинларнинг ҳаракатлари тўғрисида ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидаги фикрларни изҳор этишди:

Қуруқликдаги қўшинлар генерал-майори Габор Фаркаш (Венгрия Халқ Республикаси): «бундай машқларга кузатувчиларнинг таклиф этилиши ғоят истиқболлидир. Бу Хельсинкида имзоланган якунловчи актнинг асосий қоидаларига Совет Иттифоқининг содиқлигини яна бир карра тасдиқлайди. Айрим солдатларнинг ҳам, бутун-бутун бўлинмаларнинг ҳам моҳирлик билан қилаётган ҳаракатлари ғоят таъсирлидир».

Мудофаа масалалари бўйича атташе бригада генерали Аугуст-Вильгельм Фогель (Германия Федератив Республикаси): «Машқларга таклифни биз бажонудил қабул қилдик. Биз Совет Иттифоқидаги бундай тадбирларда биринчи марта қатнашмоқдамиз. Бу — давлатлар ўртасидаги ишончсизликни йўқотишга ёрдам беради. Машқлардан жуда яхши таассурот қолмоқда. Машқлар жуда соз тайёрланган, тегишли даражада планлаштирилган ва ғоят муваффақиятли ўтмоқда».

Ҳарбий атташе бригада генерали Жак Рене Брессон (Франция): «Биз Якунловчи актга қўл қўйган барча мамлакатларнинг қўшинлари бутун маневрларида иштирок қила олишлари учун бундан кейин ҳам машқларга ана шундай таклифлар олишни истар эдик. Бу ҳали ҳам айрим давлатлар ўртасида мавжуд бўлган ишончсизлик музини эритиб юбориш имкониятини берган бўлур эди. Энг зўр таассурот шуки, бизга, кузатувчиларга самимий муносабатда бўлишмоқда. Техника ва воситаларнинг кўплиги, ҳарбий ҳаракат районларининг жиҳозланиши, шунингдек жангда вертолётларнинг маҳорат билан қўлланилиши қойил қолдиради».

О. МОСКОВСКИЙ,
ТАСС махсус мухбири.

Машқ райони,
14 июль.

СССР КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

ҲАЁТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ

БИЗ—СОВЕТ ХАЛҚИМИЗ

Лев ОШАНИН

ҚЎЛЛАР ВА ЮРАКЛАР ҲАРОРАТИ

Ҳар қандай қонунлар мажмуаси ўзида инсонларнинг қўллари ва қалблари ҳарорати сезилиб турганидагина ҳаётбахш бўлиши мумкин. Бизнинг янги Конституциямиз ана шундай қудратга, ҳаётийликка эга. Янги Қонун лойиҳасида халқлар дўстлиги масаласига жуда кўп ўрин ажратилган. Мен бу ерда ҳеч қандай баланд-парвоз, умумий сўзларни айтиб ўтирмайман. Башарти Тошкентга йўлим тушиб қолса ажойиб шаҳарда, қардошлик, дўстлик шаҳрида, тошларида, ғиштларида, темирбетонларида инсоний биродарлик ёдгорликлари жамулжам бўлган шаҳар ҳисёбонларида юрар эканман, ғурурланаман. Бу дўстлик ёдгорликларида рус ва украинлар литвали ва белоруслар молдаван ва озарбайжонликларнинг овозларини, юрак садоларини эшитгандай бўламан. Азиз шаҳар зилзила офатига дучор бўлганида, ҳеч нарсани бошқатдан ўз ҳолига келтириш мумкин эмасдай туюлган паллада бутун совет халқи Тошкентни қайтадан тиклади, аниқроқ қилиб айтганда, янги Тошкентни барпо қилди. Мен Тошкентга сўнгги бор ташриф буюрганимда у ерда Пушкинхонлик кунлари давом этмоқда эди. Ҳамма нарса табиий ва самимий эди. Бу шодиёнани Зулфия очди. Оқсоқол шоир Миртемир, ёш шоир Абдулла Орипов, шунингдек, Рамз Бобожон ва бошқа қалам соҳиблари кетма-кет даврага чиқдилар. Ҳар бирининг ижодий ҳаётида Пушкин билан қандайдир яқинлик бор эканлигини ҳис қилдим. Буларнинг ҳар бири қалбида асраб юрган энг эзгу, ноёб, зарур фикр ва мулоҳазаларини умум ўртасида баҳам кўришлари албатта керак эканлигини пайқадим.

Байрам Пушкин номидаги майдонда бошланди. Сўнгра Алишер Навоий номидаги театр залида бу байрам оқшом асносида давом этди. Кейин эса байрам шукуҳи бутун Ўзбекистон бўйлаб таралди. Пушкинхонлик иштирокчилари ўлка бўйлаб парвоз этдилар, сафарга отландилар. Пушкинхонлик кунлари Самарқандда ниҳоятда қувончли ўтиб, у улкан ташкилий ишнинг сарҳисобидай бўлди. Бу ерда алломалар қисқа-қисқа илмий ахборотлар билан минбарга чиқдилар. Бу ерда машъум дуэлдан қутила билмаслик чоралари чуқур тадқиқ қилинган илмий-ижтимоий далиллар, Пушкиннинг ўзбек адабиёти билан алоқаларига доир масалалар қайд қилинди. Бадиий ўқиш конкурсининг уч ғолиби: боғчада тарбияланувчи, бошланғич мактаб ўқувчиси ва ўн йилликни тамомловчи ўспирин Пушкин шеърларини ўқидилар. Улар ҳаяжон билан ва ҳавас қиларли даражада аъло ўқидилар. Булардан кейин ўзбек ва рус тилларида шоирларнинг ўз шеърлари, ўз ижроларида жаранглаб ёйилди.

Маданиятимизнинг бундай яқинлигини, бундай бирлигини ҳамма вақт Бухорода ҳам, Фарғонада ҳам чуқур ҳис қиламан ва таъсирланаман. Ахир бизнинг маданиятларимиз нима учун бир-бирига яқин бўлмасин, ўзаро таъсир кўрсатмасин! Биргина Марғилондаги ипак комбинатида 35 миллатнинг фарзандлари ишлаб турганида бундай бирлик, бундай яқинлик ўз-ўзидан табиий эҳтиёж бўлиб қолади.

Бизнинг жуда кўп адабиётчиларимиз Ўзбекистон билан чуқур томир отган дўстликка эгадир. Бу яқинлик азалийдир. Бирлари ўзбек шоирлари ва адибларининг асарларини таржима қилиб на фақат рус халқига, балки барча китобхонларга ўзбек шеъриятининг дурдоналарини туҳфа қилиб турсалар, бошқа бировлари ўзларининг онгли ҳаётлари, бутун ижодлари билан ўзбек замини билан чамбарчас боғланиб кетганлар. Мен ўзининг «Дмитрий Донской» асарида рус тарихининг юксак образларини яратгани учун СССР Давлат мукофотига сазовор бўлган ажойиб рус ёзувчиси Сергей Бородинни хотирлайман. У ўзининг ижодий ҳаётининг катта бир қисмини ўзбек тупроғида ўтказди. «Самарқанд осмонида юлдузлар» деган ажойиб полотнони яратди. Ижодий изланиш сўқмоқлари мени ҳам Шарққа, Ўрта Осиёга бошлагандан кейин Бородиннинг хизмати нақадар катта эканлигини ва унинг ҳақиқий ижодкор эканлигини чуқурроқ тушундим. Ана ўша ерда менда Искандар Зулқарнайннинг босқинчилик, шум юришларини сингдирган балладалар асосида «Мангулик суви» деб аталувчи роман яратиш фикри туғилди. Ахир Искандар Кичик Осиё ва Эроннинг чексиз ерларини бир йилда босиб олган бўлсада, Мовароуннаҳрда икки йил силжий олмади. Ана шу икки дарё ўртасидаги мамлакат — Суғдиёнанинг ёш қаҳрамони Спитамин босқинчига қарши халқ урушини қўзғота олди ва қасоскор халққа бошчилик қилди.

Бухорода, умуман Ўзбекистонда бўлганимда менда яна бир янги ижодий режа майдонга келди. Мен ҳозир ўша асар устида қалам тебратмоқдаман. Менга Шарқнинг ажойиб табиби, донишманди, шоири Абу Али ибн Сино образи тинчлик бермади. У ўзига чорлади.

Мен кўп миллатли халқларнинг биродарлиги рамзи Тошкент ҳақида гапирар эканман, беихтиёр қўшни Қозоғистон ҳақида ўйлаб кетаман. Олмаотада ва Усть-Каменогорскда мен кўп миллатли ягона меҳнатнинг ажойиб ибратли намуналарини кўришга мушарраф бўлганман. Лениногорскда, унинг совхоз ва колхозларида, фермаларда, конларда, ҳамма ерда қозоқлар билан бир қаторда тожиклар, руслар, украинлар, татарларнинг ҳам ёниб турган чеҳраларига назар ташлаганман. Менинг дўстим, истеъдодли ва тиниб-тинчимас инсон, Шарқий Қозоғистон область партия комитетининг секретари Александр Константинович Протозанов менинг назаримда ҳамма тилда баб-баравар гапираётгандай туюлди. У истаган соатда, ўзи зарур бўлган жойда бирдан пайдо бўла олиш санъатига ҳам эга. Шу нарсани эслатмоқчиманки, худди ана шу Шарқий Қозоғистонда Адабиёт кунларидан кейин янги санъаткорнинг туғилиши бўлди. Биз билан Адабиёт кунлари тантанасига қатнашиш учун келган ёш ёзувчи Юрий Антропов бу ерни севиб қолди ва албатта қайтиб келиб яшаш, ижод қилиш заруриятини қалбан ҳис қилди. Уни ўз туғишганларидек, ўз ўғилларидек қабул қилдилар. Кейин кўп ўтмай Антроповнинг «Довон» романи майдонга келди. Танқидчиларимиз эса қизғин кутиб олдилар бу китобни.

Молдавия йўллари бўйлаб ўтган кунларимизни ҳам ҳаяжон билан эслайман. Бу ажойиб узум республикаси қишлоқларни қайтадан қуриш борасида жуда катта илмий-амалий, новаторлик ишларини олиб бормоқда. Молдавия Компартиясининг раҳбари Иван Иванович Бодюл роса икки соат қишлоқ хўжалигини тараққий эттиришнинг янги назарий, ижодий йўлларини қидириш ҳақида ҳикоя қилиб берди. Ўшандан кейин мен Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, «Зернопром» отрядларининг етти командирларидан бири, ўзининг 22 комбайни ва 32 тракторн билан ўз тупроғида юқоридаги изланишлар, орзу ва мулоҳазаларининг нақадар ҳаққоний эканлигини меҳнатда кўрсатаётганлигига шоҳид бўлдим.

Молдавияда ўтказилган Адабиёт кунларининг якунловчи кечаси ўзининг ижодий жўшқинлиги билан ҳайратда қолдирди. Беқиёс санъаткор Мария Биешу кечада Норма ариясини зўр маҳорат билан куйлади. Сўнг бизнинг делегация номидан ташаккурнома айтиш учун мезбонлар мендан сўзлашимни сўраганларида бизлар молдаван артистларининг юксак маҳоратидан ларзага келганимизни, талантнинг меъёри Мария Биешу ижроси бўлиши кераклигини изҳор қилдим.

**Молдавия, синглимсан
жондош!
Кетар чоғи дилимда
оташ,..
Менда ҳасад: сенга
чанқоқлик:
Бизга ҳам кел! Бўлмас
йироқлик
Тутунларинг ва
уйларингни,
Тепа, боғлар, шўх
куйларингни —
Ток барглари кафтида,
дилдор —
Қорли юртга олиб
кетгум бор.
Молдавия, синглимсан
қондош!**

Кейинги вақтда мен Тюмень ва Нижневартовскда, Благовешченск ва Марказий БАМда, Тинда, Моготда, Дипкунеда бўлдим. БАМда эса республикаларимиздаги жуда кўп миллатларнинг вакилларини учратдим.

Мамлакатимиз бўйлаб сафар вақтида олган таассуротларим, йўллардаги кузатишларим ҳам, менимча янги Конституциямиз лойиҳасида қайд қилинган, яъни бизда Совет халқини ташкил этувчи барча миллатлар ва элатларнинг ягоналиги, тенглиги амалий таъминланганлигини кўрсатувчи ҳақиқат сифатида тасдиқлайди.

Бизнинг қардошлик алоқаларимизнинг туб моҳиятини тушуниш учун албатта Москвадан қаёқларгадир йўл олиш шарт эмас. Биргина Горький номидаги бизнинг Адабиёт институтимизга қадам ранжида қилсак ҳам бўлади. Ҳозирги вақтда менинг ижодий семинаримда ёш рус шоирлари Надежда Балакирева, Владислав Артёмов, Вячеслав Киктенко, Юрий Коротков, Сергей Махоткин, Ирина Сидоровалар билан бир қаторда адигей Мулиат Емиш, бошқирд Виль Гумаров, украин Владимир Назаренко, латиш Виктор Калнин, монгол Даванямлар ҳам шуғулланмоқдалар. Агар биз яқиндагина битириб кетганларни эслайсакчи? Унда биз озарбайжонлик Фикрат Ҳожи, эстониялик Матс Траат, болгар қизи Валентина Радинска, балқар Муталлип Беппаев, туркман А. Олланазаров, тоғлиолтойли Бронтой Бедюров, Паслей Самик, Кулер Тепуков ва жуда кўп бошқаларнинг ёнма-ён, иноқ бўлиб ўқиганларини, ижод қилганларини фахрланиб эсламоғимиз мумкин.

Адабиёт институтининг студентлари беш йил мобайнида аудиторияларда ёнма-ён бирга ўтирадилар, бир ётоқхонада яшайдилар, бир ошхонада танаввул қиладилар. Улар бир-бирларининг тилларига ўз асарларини таржима қиладилар, ҳаётни тушуниш, дунёқарашни шакллантириш, ўзларининг ҳаётий принципларини яратиш борасида бир-бирларига ёрдам кўрсатадилар.

Мен хотимамда яна Ўзбекистонга қайтаман. Чунки сўнгги йилларда бу республика билан ижодий жиҳатдан чамбарчас алоқа олиб бормоқдаман. Мен ўзбек шоири Рамз Бобожон билан биргаликда ажойиб кинорежиссёр Малик Қаюмов шу кунларда (Генрих Гурков сценарийси асосида) лентага олаётган «Тошкент билан учрашув» кинофильми учун «Шарқ юлдузи» қўшиғини ёздик. Бунга композитор Давид Тухманов мусиқа басталади. Мен ўша қўшиқ сатрлари билан мақолани тугаллашни истардим:

**Боғу роғлар халқаси ичра
Турар Шарқда қадрдон
шаҳар.
Тун чироқлар халқаси
ичра...
Ватан учун азиз,
муътабар.
У шодмондир, қаро
кўзлигим,
Бўз-ўғлоним, ширин
сўзлигим.
Шарқ юлдузи!
Иқболим-бахтим!
Яшна. Тошкент!
Дўстлик пойтахтим!
Қаттол уруш беомон ёқиб
Шаҳарларни этганда
вайрон,
Дўстларингга узоқдан
боқиб
Чорлаб-чорлаб бердинг
ошиён.
Бўм-бўш қалбга умид
солгансан,
Авлодлардан олқиш
олгансан.
Шарқ юлдузи!
Иқболим-бахтим,
Яшна. Тошкент!
Дўстлик пойтахтим!
Зилзиланинг
силкитишидан
Еринг қақшаб,
босганда даҳшат...
Россиямиз қалқди оёққа,
Қон-қардошлар
кўрсатди ҳиммат.
Энди бағринг нурли:..
порлайди,
Минг-минг ойна-кўзлар
чорлайди.
Шарқ юлдузи!
Иқболим-бахтим!
Яшна. Тошкент!
Дўстлик пойтахтим!**

(«Литературная газета»нинг 13 июль сонидан олинди).

ТЕХНИКАНИ АВАЙЛАШ ДАРКОР

Бахтимиз қомуси деб эътироф этилган амалдаги СССР Конституцияси қабул қилинганидан буён орадан 40 йил вақт ўтди. Бу давр мамлакатимиз, халқимиз ҳаётида буюк ўзгаришлар, тараққиёт даври бўлди. Кишиларимизнинг турмуш тарзи, онги ўзгарди.

Ҳозирги деҳқоннинг савияси, дунёқараши бутунлай ўзгариб кетди. Қудратли машина ва механизмлар уларнинг ихтиёрига ишониб топшириб қўйилган. Ҳар бир колхоз ва совхозда кучли машина-трактор парки бор. Механизация деҳқоннинг беминнат ёрдамчиси бўлиб қолди.

Менинг касбим механизаторлик. Трактор ва бошқа механизмларнинг қадр-қимматини биз механизаторлар яхши биламиз. Ҳар бир машина, ҳар бир ускуна, ҳар бир эҳтиёт қисм колхозчининг, совхоз ишчисининг пешона тери эвазига сотиб олинган. Шундай экан, улардан фойдаланишда самарадорликни ошириш бизнинг бурчимиздир.

Янги Конституция лойиҳасининг 22-моддасида «СССРда қишлоқ хўжалик меҳнатини индустриал меҳнатнинг бир турига айлантириш... программаси изчиллик билан амалга ошираверади» деб ёзилган. Бу — қишлоқ меҳнаткашлари бундан буён ҳам техниканинг янги, қудратли, қулай турларига эга бўлаверади, демакдир. Шу ўринда ўз мулоҳазамни баҳам кўрмоқчиман. Техника воситалари кўпайяпти, улардан унумли фойдаланиш, ана шу механизмларнинг «умрини» узайтириш қай аҳволда? Эътироф этиш керакки, бу хусусда кўпгина хўжаликларда жиддий камчиликларга йўл қўйиляпти. Арзимаган сабабларга кўра машиналар бекор туриб қоляпти. Уларнинг қарови ҳам кутилгандек эмас.

Шу боисдан мен лойиҳага **техника воситаларини умумхалқ назоратига олиш, машина ва механизмлар учун оддий механизатордан тортиб, хўжаликнинг масъул ходимларигача моддий ва маънавий жавобгарлигини жорий этишни киритишни таклиф этаман.**

Бригадамиз аъзолари юбилей йили хирмонини баракали қилишга бутун куч-ғайратларини сарфламоқдалар. Биз ҳар гектар ердан 60 центнердан пахта ҳосили кўтариб, Октябрнинг 60 йиллигини ёруғ юз билан кутиб олишга аҳд қилганмиз. Бахтимизни, ҳақ-ҳуқуқларимизни тўла ифода этган янги Конституциямиз лойиҳаси бизни ана шу юксак маррани эгаллашга даъват этмоқда.

Н. АБДУМАЛИКОВ,
Тошлоқ районидаги Ленин номли колхоз комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи.

МАККАЖЎХОРИКОРЛАР МУСОБАҚАСИНИ КЕНГАЙТИРАЙЛИК

Ўзбекистон маккажўхорикорларининг бутун кучи мўл «қаҳрабо дон» ҳосили етиштиришга, бу ҳосилни сифатли, сира нобуд қилмай ўриб-йиғиб олишга қаратилган. Республика касаба союз ташкилотларининг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг юксак самарадорлигига эришиш, Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига олинган оширилган социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш учун маккажўхорикорларнинг мусобақасини кенг авж олдириш соҳасидаги вазифалари Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг қарорида белгилаб берилган.

Қарорда айтиладики, Ўзбекистон, Краснодар ўлкаси, Чехословакия ва Болгария маккажўхорикорлари мусобақасининг аҳамиятини ҳар бир меҳнатчига тушунтириб бериш, экинларни парвариш қилишни кучайтиришга ҳар томонлама кўмаклашиш — касаба союз ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир. Ўрим-йиғим техникаси ремонтининг бориши, ҳосил ўрим-йиғимини қисқа муддатларда тугаллаш мақсадида ҳар бир комбайндан юксак унумли фойдаланиши устидан жамоат контроли ўрнатишга қарор қилинди. Энг яхши бригадаларни рағбатлантириш учун Ўзбекистон касаба союзлари республика советининг 24 та фахрий ёрлиғи таъсис этилди. Ана шу коллективларнинг аъзолари бепул туристик путёвкалар билан ҳам мукофотланадилар.

(ЎзТАГ).

ЗАРУР ДАРСЛИК

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

Ҳозирги замон тарихи ниҳоятда мураккаб ва кенг кўламли бўлиб, уни ўрганаётганлар учун муайян қийинчилик уйғотиши турган гап. Шу боисдан ҳам З. Р. Нуриддиновнинг «Ғарб мамлакатларининг энг янги тарихи» китоби чоп этилиши айни муддао бўлди. Тарих фанининг жуда муҳим ва актуал проблемасига бағишланган бу китоб Ғарб мамлакатларининг энг янги тарихига оид ўзбек тилидаги дастлабки мукаммал асардир. Автор ниҳоятда бой материалларни атрофлича ва чуқур умумлаштириб ўз олдига қўйилган вазифани юқори савияда ҳал этишга муваффақ бўлган. Дарсликда кўп йиллик илмий-педагогик изланишлар ўз ифодасини топган. Китоб КПСС XXV съезди кўрсатмалари ва олий ўқув юртлари программаси асосида яратилган бўлиб, профессор З. Нуриддиновнинг 1963 йилда нашр этилган «Ғарб мамлакатларининг энг янги тарихи (1917—1939)» дарслигининг узвий ва мантиқий давоми ҳисобланади.

Ғарб мамлакатларининг 1939 — 1971 йиллардаги энг янги тарихини қамраб олган ушбу рисола тўрт бўлимдан иборат бўлиб, биринчи бўлимда иккинчи жаҳон урушининг келиб чиқиш сабаблари ва характери ҳамда унинг даврлари бирма-бир баён этилган. Бунда Советлар диёри ва бошқа бир қатор мамлакатлардаги уруш ҳаракатини кўрсатиш билан бирга фашистлар Германиясига қарши иттифоқнинг вужудга келиши ва унинг характери, Москва, Теҳрон, Қрим (Ялта) конференциялари каби муҳим масалаларга ҳам эътибор берилган. Дарсликда сўнгги жаҳон урушида совет-герман фронти ҳал қилувчи фронт бўлгани, фашистлар Германиясининг тор-мор этилишида Совет Иттифоқи асосий роль ўйнаганлиги, айни чоғда урушнинг асосий оғирлиги мамлакатимиз зиммасига тушганлиги ҳам яхши ёритилган. Шунингдек, иккинчи жаҳон урушининг сиёсий ва ижтимоий-иқтисодий оқибатлари ҳақида сўз юритилган.

Дарсликнинг иккинчи бўлими иккинчи жаҳон уруши натижасида жаҳон империализмининг қақшатқич зарбага учраши, дунё сиёсий харитасидаги ўзгаришлар, бир қанча мамлакатларда халқ демократик тузуми барпо бўлиши учун тарихий шарт-шароитлар етилгани ҳамда социализмнинг жаҳон системасига айланишига доир масалалар баён қилинган. Китобда бу урушда СССРнинг ғалаба қозониши халқаро майдонда кучлар нисбатини ўзгартирганлиги мисоллар билан кўрсатиб берилган.

Муаллиф жаҳон социализм системаси уч босқични босиб ўтганлигини таъкидлайди. Биринчи босқич 1944 йилдан 1949 йилгача бўлган даврни ўз ичига олади. Бунда бир қатор мамлакатларда халқ демократик революцияси ғалаба қозонди. Ишчилар билан деҳқонлар иттифоқи эса улардаги янги тузумнинг негизи бўлиб қолди. Экономикани тиклаш ва ривожлантириш, социалистик революция ва социалистик қурилиш жараёни бошланди ва давом этди. Марксча-ленинча партиялар шу тузумнинг ташкилотчиси ва раҳбари бўлиб қолди.

Иккинчи босқичда (1950—1959) халқ демократияси мамлакатларида экономика тикланиб ва ривожлантирилиб, социализм асослари қурилди ҳамда ривожланган социалистик жамият қуришда ўсиш даври бошланди.

1960 ва ундан кейинги йилларни ўз ичига олувчи учинчи босқичда Европадаги қардош социалистик мамлакатларда ривожланган социалистик жамият қуриш учун кураш қизиб кетди. Дарсликда СССР билан социалистик мамлакатлар ўртасидаги дўстлик, иқтисодий ва маданий алоқалар ҳамда интеграция масалаларига ҳар учала босқич бўйича муфассал тўхтаб ўтилади.

Китобнинг капиталистик мамлакатларнинг иккинчи жаҳон урушидан кейинги тарихига бағишланган бўлими ҳам диққатга сазовор. Бунда капитализм умумий кризисининг тобора кескинлашуви таҳлил қилинади. Авторнинг тўғри кўрсатиб ўтишича, барча зиддиятларнинг, айниқса меҳнат билан капитал, капитализм билан социализм ўртасидаги зиддиятларнинг кескинлашуви, кучлар нисбатининг социализм фойдасига ўзгариб бориши, халқаро ривожланишнинг ҳал қилувчи факторига айланган жаҳон социализмининг, аввало СССРнинг куч-қудрати ва халқаро майдонда обрў-эътибори ошиши, энг демократик, тинчликсевар кучларнинг агрессорларга қарши бирдамлик ҳаракати тинмай ўсиб бораётганлиги туфайли капитализмнинг умумий кризиси, шу жумладан буржуа жамиятининг ғоявий-сиёсий кризиси чуқурлашди, империализмнинг реакцион ташқи сиёсати, «совуқ уруш» сиёсати чуқур кризисга дучор бўлди. Автор асарда социализмнинг капитализмдан беқиёс афзаллигини, инсоният тараққиётининг илгарилаб борувчи тенденция ва қонуниятларини тушунтиради.

Китобнинг охирги, тўртинчи бўлими иккинчи жаҳон урушидан кейинги халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати ҳамда тинчлик, демократия ва социализм учун кураш жараёнини ёритиш билан тугалланади. Бунда кўпроқ капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфининг аҳволи ва кураши ҳақида сўз юритилади. Асардаги иккинчи жаҳон урушидан кейинги халқаро муносабатларга оид боб ҳам қизиқиш билан ўқилади. Унда СССРнинг, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ва бошқа тинчликсевар кучларнинг халқаро муносабатларни юмшатишга қаратилган курашига алоҳида аҳамият берилган.

Китоб, гарчи педагогика институтларининг студентлари учун дарслик сифатида тавсия этилган бўлса ҳам, сермазмунлиги ва пухта ёзилганлиги билан идеология ходимлари, тарихчи ва кенг ўқувчилар оммасининг талабларига ҳам тўла жавоб беради.

Ҳ. ЗИЁЕВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

Т. ТОШПЎЛАТОВ,
педагогика фанлари кандидати.

1]. З. Р. Нуриддинов. Ғарб мамлакатларининг энг янги тарихи [1939—1971]. «Ўқитувчи» нашриёти, Тошкент 1976 йил.

БОСИЛМАГАН ХАТЛАР ИЗИДАН

НАФСИ ТИЙИЛДИ

«Деҳқонобод» район Оқтош қишлоғидаги Бауман номли 44-мактабда таълим-тарбия ишлари қониқарсиз. Мактаб директори йўл қўйилаётган камчилик нуқсонларга бефарқ қарайди...» (Бир группа газетхонлар хатидан).

ДЕҲҚОНОБОД РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ: Хатда кўрсатилган фактлар тасдиқланди. Мактабда таълим-тарбия ишларини сусайтириб юборгани, ўтилмаган дарсларни ўтилди, деб табелга қўл қўйгани учун 44-мактаб директори Абдураҳим Жабборов лавозимидан четлатилди. Район халқ маорифи бўлими зиммасига мактабда йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш вазифаси юклатилди.

ДЎСТЛАР МАСЛАҲАТИ ИШДА МАДАДКОР

ҚАРШИ, 14 июль (ЎзТАГ). Сурхондарё областидан келган ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари Шўрчи районидаги Карл Маркс номли совхознинг Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Маҳкам Ҳазратқулова бошлиқ бригада далаларидаги ғўзаларнинг ҳолатини кўриб мамнун бўлдилар. Деҳқонлар экинларни меҳр билан парвариш қилмоқдалар, ўғит, техникадан самарали фойдаланмоқдалар. Бригада далаларидаги ўсимликлар тез ривожланмоқда, ҳар бир туп ғўзада 6-8 тадан тўлиқ кўсак бор.

Сурхондарё деҳқонларининг вакиллари Қашқадарё областидаги кўпгина хўжаликларда бўлдилар. Меҳмонлар бу хўжаликларда дала ишларининг бориши билан, юбилей йили юксак социалистик мажбуриятларининг қандай бажарилаётганлиги билан танишдилар. Улар Қарши даштидаги тўнғич хўжалик бўлган Чўли Бегимқулов номли совхозда Адолат Носирова бригадасининг пахтазорларини зўр қизиқиш билан кўздан кечирдилар. Бригада далаларидаги ғўзалар баравж, ҳар бир тупда ўнтагача бўлиқ кўсаклар бор. Ғўзаларга «шарбат» суви бериш ана шу муваффақиятга эришишда муҳим роль ўйнади. «Биз моҳир миришкорларнинг иши билан танишдик, уларнинг тажрибаси ҳамма пахтакорлар учун фойдалидир», — дейишди сурхондарёликлар.

Текширувчилар республикада энг ёш районлардан бири бўлган Усмон Юсупов райони пахтазорларида меҳнат ғайрати жўш ураётганлигини таъкидладилар. Бу районда 26 ва 30-совхозларнинг пахтазорлари уларда яхши таассурот қолдирди.

Сурхондарёликларнинг фикрича, Шаҳрисабз ва Яккабоғ районларида сувдан тежаб-тергаб фойдаланилмоқда. Бу районлардаги хўжаликларнинг ҳамма бригадаларида сувчиларнинг кеча-кундуз ишлаши ташкил қилинган. Баъзи хўжаликлар ўғит учун маҳаллий торфдан фойдаланмоқдалар. Шаҳрисабз районидаги «Гулистон» колхозида торфдан фойдаланиш помидордан мўл ҳосил етиштириш имконини берди. Бу ерда гектар бошига 600 центнердан помидор йиғиштириб олинмоқда.

Текшириш вақтида бир қанча камчиликлар ҳам аниқланди. Жумладан, 9-совхознинг Р. Ҳайитов бошлиқ бригадаси далаларидаги ғўзаларнинг аҳволи жиддий ташвиш туғдирмоқда. Бу ерда суғориш графиклари бузилмоқда. Ғўзаларни чеканка қилиш ҳали ҳам бошлаб юборилмаган. Ҳолбуки бошқа бригадаларда чеканка тугай деб қолди. «Оқ олтин» совхозининг баъзи бригадаларида ҳам ғўзалар сифатли парвариш қилинмаяпти, бегона ўтларга қарши чинакам кураш олиб борилмаяпти.

Ўзаро текшириш бригадаси орқада қолаётган коллективлар раҳбарларининг диққат-эътиборини аниқланган камчиликларни тезроқ тугатиш зарурлигига қаратди, ғўзаларни парвариш қилиш соҳасида бир қанча фойдали маслаҳатлар берди. Бу эса қашқадарёликларга барча майдонларда пахтадан мўл ҳосил етиштириб, Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга ёрдам берди.

(ЎзТАГ).

АЛП АНДИЖОН КЕЛЯПТИ

ЁЗУВЧИЛАР ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

ОЛТИН ДИЕРИМИЗНИНГ алп карвони — алп Андижон келяпти. Андижоннинг меҳнатдаги довқурлиги, тантилиги, ҳалоллиги, мардоналиги республикамизга маълум ва машҳур. Унинг кўксида ярақлаб турган қўша-қўша орденлар жасорат рамзидир. Андижонлик пахтазор дарғаларининг бу йилги ҳимматп ҳар йилгидан ҳам баланд. Саратон ҳарорати найза санчаётган шу кунларда ҳам гоҳ бўрон зарбига, гоҳ жала ҳамласига кўкси қалқон, ҳар туп ғўза ниҳолининг тақдири учун кураш бормоқда.

Ёз чилласида жала қуйиши, бўрон туриши, ҳавонинг меъёридан ортиқ исиб кетиши ҳосиятли эмас. Лекин деҳқончилик алломалари бу йилги қийинчиликларни ҳам бартараф этмоқда. Улар учун кун-тун ўлчовда: қатра сув, қатра нур ўлчовда. Айни шу кунларда Андижон далаларида бўлсангиз, комсомолободлик ва бўзликларнинг бўронга қарши, хўжаободлик ва марҳаматликларнинг жала ва селга қарши кўрсатган матонатлари тўғрисида ҳайратомуз сўзлар эшитасиз, уларга тасанно дейсиз.

Йўқ, бунга ишонмаслик мумкин эмас. Андижон машҳур пахта усталари, пахтачилик илмида мактаб яратганлар юрти, олтмиш центнерчилик ҳаракатининг миришкорлари — балиқчилик Ширмоной Саломова, избосканлик Ўктам Соҳибов, марҳаматлик Саодат Мўйдинова, бўзлик Абдуфаттоҳ Солиев, Назиржон Деҳқоновлар юрти. Уларнинг юзлаб издошлари борки, умрлари пахтачилик тараққиётига бахшида. Улар пахтачиликда оталар меросини ишонч билан қабул қилиб олганлар. Андижон пахтакорлари тўғрисида сўз юритилганда, Избоскандаги «Партия XX съезди», Асакадаги «Правда Востока», Шаҳрихондаги Киров номли, Комсомолободдаги «В. И. Ленин 100 йиллиги», Пахтаободдаги Ёқубов номли, Бўздаги Энгельс номли, Балиқчидаги «Пахтакор», Жалолқудуқдаги Ленин номли, Қўрғонтепадаги «Савай», Хўжаободдаги «Россия», Марҳаматдаги Куйбишев номли хўжаликларда эришилаётган ютуқларни фахр ва ғурур туйғуси билан тилга олмасликнинг ҳам иложи йўқ.

Андижон пахтакорларининг бу йилги мақсадлари ниҳоятда юксак. Улар Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейига 182 минг 413 гектар пахта майдонидан 620 минг тонналик улкан хирмон уйиш ниятида меҳнат қилишмоқда. Барча майдонлардаги ғўза ниҳоллари бешинчи парвариш палласида, бир текис гуллаб, кўсак туга бошлади. Суғориш бутун сменалар асосида. Кўчма дўконлар, кутубхоналар, бадиий ҳаваскорлар ва лекторлар хизмати дала шийпонларида ҳозир. Шийпонлар эса шинам, озода, саранжом-саришта. Шу нарсани қувонч билан таъкидлаш жоизки, деҳқонлар чинакамига меҳнат қилишни ҳам, меҳнат завқидан тўлиб-тошиб, ҳордиқ чиқаришни ҳам яхши билишади.

Мана, саратон ўз кучида, сароб олисдаги теракларни рақсга тушириб, ҳавойи кўллар яратади. Сергак деҳқон уват бўйлаб сув таралган эгатларни синчковлик билан кузатиб боради.

— Бу ерлар қайси колхозга қарайди, — сўраймиз ундан.

— Киров колхозига, — чўзиб жавоб беради сувчи.

Киров номли колхознинг таърифини эшитганмисиз? Аммо минг марта эшитгандан бир марта кўрган афзал, деганлар-ку. Шу важдан йўлни ўша томонга бурдик.

ҚАҲРАМОН АЁЛ

ЎРТА БЎЙ, тўладан келган, буғдой ранг, эгнида одми кўйлак ва оёғида шабранг этик, оқ оралаган сочини турмаклаб, устидан дурра танғиб олган, салмоқ билан дона-дона сўзловчи мана шу аёл Қумрихон Рустамова бўлади. Шу лаҳза хаёлимиздан бундан роса йигирма йил аввал довруғ солган мусобақадош теримчилар ўтди. Улар қўлда пахта теришда рекорд қўйган Мўттихон Жумабоева, Саодат Гулаҳмедова, Чиннигул Шаропова, Зулайҳо Норқулова ва биз суҳбатлашиб турган Қумрихон Рустамовалар эди. 1956 йилда бу рекордчиларга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берилганди. Кейинги йилларда уларнинг номи кам эшитиладиган бўлиб қолди. Кексайиб қолишган бўлса керак, деб ўйлардик. Қумрихоннинг олиб бораётган ишларини ўз кўзимиз билан кўрдик-у, юқорида ўйлаганимиздан хижолат тортдик. Ёдимизга «Асал айнимас, олтин зангламас» деган мақол тушди. Дастлабки суҳбатимиздаёқ раисанинг айрим фазилатларидан воқиф бўлдик. Ўзи ҳақидаги саволларга иложи борича қисқа жавоб берар, асосан колхоз тараққиёти, қишлоқ одамлари ҳақида тўлиб-тошиб сўзларди.

Колхозни айланиб чиқиш баҳонасида бугунги совет қишлоғининг нечоғли ўзгариб кетганлигига гувоҳ бўлдик. Янги ва озода данғиллама ҳаммом, озиқ-овқат, кийим-кечак дўконлари, болалар боғчаси, туғруқхона, шифохона, бахт уйи, чойхона ва ошхоналар, мактаб бинолари, янги кўча, замонавий турар-жой уйлари, спорт майдони, асфальт ётқизилган равон йўллар ва боғ-роғлар колхознинг кейинги беш йиллик тарихининг ойнаси бўлиб турибди. Коммунист Камолиддин Монатов бошчилик қилаётган бригаданинг дала шийпонини кўрганимизда ҳайратимиз яна ошди. Колхоздаги барча дала шийпонлари ҳам худди шу тартибда, ҳавас қилгулик. Ажойиб ташаббус, таҳсинга сазовор! Дала шийпони бу ерда чинакам ҳордиқ чиқариш уйи дегулик. Кутубхона, медпункт, қизлар хонаси, ошхона, болалар боғчаси, ўқув зали, дам олиш хонаси — бари озода, кўнгилни ёзадиган даражада. Телевизор, радио ва телефонлар колхозчилар хизматида. Шийпоннинг чор атрофи гулзор, токзор. Унинг ёнида кенг-мўл сабзавот ва полиз майдони.

Бригадаларда тухум ва гўшт етиштиришнинг ҳам ўзига хос йўли бор. Бу ҳам диққатга сазовор. Ҳар бригада ўз қаламравида қўй ва товуқ боқади. Ҳар бригаданинг ўзида энг арзон тухум, товуқ гўшти, қўй гўшти узилмайди ёз бўйи. Колхоздан фақат ун олинади, холос. Мана шундай тадбиркорлик, донолик, ҳисоб-китоблик эвазига бригада аъзоларининг тушликлари деярли текин. Бундай шароит ўз навбатида меҳнат унумдорлигини оширмоқда. Шу тарзда Камолиддин Монатов азаматлари ҳосилдорликни ҳар гектаридан 48 центнерга етказдилар. Колхознинг бошқа бригадаларида ҳам шунга ўхшаш манзара, шу каби турмуш маданияти, шунга яқин кўрсаткич.

Меҳнатдаги қаҳрамонлик йиллар ўтиши билан оддий фазилатга, кундалик ишга айланиб қолади. Йўқ, ҳақиқий қаҳрамонликнинг шакли ўзгаради-ю, аммо мазмуни жасоратга тўлиқлигича қолаверади. Қумрихоннинг ҳаёт йўли, меҳнат фаолияти сўзимизга гўзал тимсолдир. Бу ёрқин тақдир эгаси теримчиликда қаҳрамонлик даражасига кўтарилган бўлса, бугунги кунда раҳбарлик санъатини эгаллаган етук, тадбиркор ва ташаббускор раиса сифатида қаҳрамонлик йўлини давом эттирмоқдаки, бу ҳали ёзилмаган, лекин келгусида шубҳасиз ёзилажак ажойиб бир қиссадир.

Қумрихон колхозга раиса бўлган йиллари гектаридан олинадиган ҳосил 24-25 центнерга зўр-базўр етарди. Бошқа соҳалар эса деярли йўқ ҳисобида эди. «Аёл киши бўлса, ўтириб қолган колхоз бундан баттар бўларкан-да» деганлар ҳам бўлди. Тўғри, у бир ҳафта ишни нимадан бошлашини билмай юрди. Ниҳоят, калаванинг учини топиб, таклифларини правление йиғилишига, сўнгра райкомга, охири обкомга ҳавола қилди. Унинг таклифлари конкрет эди: колхоз қишлоғини бош план асосида қайта қуриш, лахтак ерларни яхлитлаштириш, замонавий дала шийпонлари қуриш, учта катта кўприк солиш, барча йўлларга асфальт ётқизиш, бир нечта боғ барпо қилиш, чорвачиликни механизациялаштириш...

— Сиздан шунақа таклифлар чиқишини билардик, — қувониб кетди обком секретари. — Қўрқмасдан бошланг.

Ана шу орзулар бир неча йил ичида ҳақиқатга айланиб, қишлоқ ҳозирги замон қишлоғи қиёфасига кирди. «Аёл киши» деганларнинг гапи оғзида қолди. Колхоз бўйича гектаридан олинадиган ҳосилдорлик 40 центнерга етди. Чорвачилик, пиллачилик, дончилик, сабзавот ва мевачилик сердаромад соҳага айланиб, соф фойда келтира бошлади. Бу ерда пахтачилик ва қишлоқ маданияти масалалари бўйича область, республика, Бутуниттифоқ семинар-кўргазмалари ўтказиладиган бўлди: чет эллик меҳмонлар бу хўжаликка қойил бўлганликларини баралла ёзадиган бўлди.

Қумрихон пахтачиликдаги устозлари — машҳур пахтакорлар Аҳмаджон Тўраев, Абдумутал Саримсоқовлардан олган билимларини амалий равишда ўз шогирдлари — Камолиддин Монатов, Акбарали Кимсанов, Ғафуржон Ғаниев, Матҳолиқ Муродовларга кунт ва сабот билан ўргатди, уларнинг номини элга танитди.

Мана, ҳозир ҳам пахтачилик ва қишлоқ маданиятида ўз мактабини яратган раиса саратоннинг жазирамасида далалар томон йўл олди.

ОФАТ БИЛАН ОЛИШУВ

БУ ВОҚЕА 3 июндан 4 июнга ўтар кечаси содир бўлди. Пахтакорларнинг чеҳралари эндигина ёришган, ғўза ниҳоллари ер бетини қоплаб, дилларни қувонтирган кунлар. Лекин ўша кеча қутурган бўрон, телба жала ва сел деҳқон қувончини оёқ ости қилиб кетди. Ўша кечада бутун Андижон аҳолиси мижжа қоққани йўқ. Чегарада турган посбондек тонгга қадар тик турди. Обком, райком секретарлари, хўжалик раҳбарлари ташвиш билан фронт кезиб юрган қўмондонларга ўхшарди. Ўша кечада турган қаттиқ бўрон Бўз, Комсомолобод районларидаги қум тепаликларини кўчириб кетди. Не-не машаққатлар билан пахтазорга айлантирилган ям-яшил далалар қум остида қолди. Чўл бағридаги қанчадан-қанча асфальт йўллар, лоток ариқлари теп-текис бўлиб, қум тагида қолди. Комсомолободдаги «В. И. Ленин 100 йиллиги» совхози пахтазорларининг ярмидан кўпроғидаги шоналай деб турган ниҳоллардан ном-нишон йўқ эди. Бўз районидаги қатор колхозларда ҳам офат излари қолди.

Тонг отиши биланоқ Андижон ва Шаҳрихон шаҳарларининг бутун аҳолиси Бўз ва Комсомолобод районларидаги хўжаликларга йўл олди. Автоколонналарнинг ниҳояси кўринмасди. Мактаб ўқувчисидан тортиб, пенсионергача чўл бағрида офат билан олишди. Қум остида қолган далалар халқ жасорати билан ўз ҳолига келтирилди, лотокларда яна сув шилдиради, йўлларда яна қизғин ҳаракат бошланди, хонадонлар қумдан тозаланди. Бўзлик ва комсомолободлик мардлар қум босган майдонларга тезликда қайта чигит экдилар.

Чигит ҳатто 3-4 мартадан қайта экилган жойлар ҳам оз эмас. Ўн кунлик меҳнатини бир кунга келтирган заршунослар ҳам оз эмас. Шу кунларда бу жойларга келиб қолсангиз, текис гуллаган ғўзаларни кўриб, офат ўтганлигига ишонмайсиз.

Шу кечанинг иккинчи ярмида — бўрондан сўнг областнинг жанубий районлари — Хўжаобод, Марҳамат, Жалолқудуқ, Қўрғонтепа, Пахтаободда қаттиқ жала қуйиб, кучли сел келди. Юзлаб гектар пахтазорлар ўрнида ойнадек ялтираб турган сап-сариқ лойқа пайдо бўлди. Хўжаобод район партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлим мудири Неъматжон Абдукаримов шундай ҳикоя қилди:

— Жала нохос бошланди-да, ахир. Шундай шиддат билан қуйдики, сал ўтар-ўтмас катта сел келди. Барглари ғалвир бўлиб кетган ғўза ниҳоллари лойқа остида қолди. Асфальт йўлларда ҳам юриб бўлмади, ярим метрлик лойқа босиб қолди.

Айниқса «Россия» колхозининг Исмоилжон Мирсоипов бошлиқ 16-бригадасида юз берган офатни эшитган кишининг юрак-бағри ачишиб кетади. Ярим кеча. Соат 1.30. Аравонсой томондан гувуллаган овоз келди. Колхоз раҳбарлари бригада даласида ҳозир эди. Ярим соатлар ўтиб-ўтмасиданоқ райком, обком секретарлари етиб келишди. Аравонсой тўлқинлари сапчиб қирғоқдан оша бошлади. Тўхтатишнинг қитдак имкони йўқ эди. Аввало бригада территориясида яшовчи аҳоли тез-тез хонадонлардан кўчирилди. Тошқин бригаданинг 100 гектарлик пахта майдонини текислаб кетди. Аҳён-аҳёнда ғўза ниҳолининг учи кўринарди, холос.

Орадан икки кун ўтди. «Ленинград», Карл Маркс номли, «Шарқ юлдузи», «Правда» колхозларидан ёрдам кучлари келди. Ғўза ниҳолларининг атрофи чекичланиб, очила бошланди. Ҳар туп ғўзага биттадан киши бўлиб кетди. Икки кун ичида ғўзалар лойқа чангалидан ажратиб олинди, баъзи ерларга чигит қайтадан экилди. Сарғайиб кетган ниҳоллар жарроҳликдан чиққан бемордан ҳолсиз. Уни туну кун парваришлаш лозим. Шундай қилинди ҳам. Хонадонлардан чиқарилган уюм-уюм лойқалар ташиб бўлинди ҳам. Бир ҳафтадан кейин ниҳоллар қаддини ростлай бошлади. Миришкорларнинг чеҳралари бир оз ёришди ҳам. Ғўза баргларига кун сайин қон югурарди. Кўчирилган аҳоли яна хонадонларга эсон-омон қайтиб кунди.

Ғолиб инсон, бардошли деҳқон офат қиличини синдириб, юксак мақсадлар йўлидаги қадамини яна мардона олдинга ташлади. Ер қадрига етган, бурчларини муқаддас деб билган, халқ ва партия ишончини оқлаш йўлида жонбоз ва фидокор кишиларга таъзим қилгинг келади. Ҳа, доно халқимиз Алпомиш ва Гўрўғли образларини бекорга яратмаганда.

• • •

АНДИЖОН республикада ҳар жиҳатдан ўрнак ва карвонбоши вилоятлардан. Областнинг қайси хўжалигида бўлманг, юксак кўрсаткичлар, ибрат буларли турмуш маданияти, тўқлик ва бадавлатликнинг гувоҳи бўласиз. Пахтаобод районидаги «Коммуна», Карл Маркс номли, Ленин номли, «Андижон», Энгельс номли, Хўжаобод районидаги «Ленинград», «Ўзбекистон», «Шарқ юлдузи» колхозларининг ёрқинлиги ва етуклиги фахр этгулик. Маданият қишлоғи обод жойлар рўйхатида биринчилардан. Шу кунларда бош кўча бошида В. И. Ленинга бюст ўрнатилмоқда, бу қишлоқда улкан томоша зали қурилмоқда. «Ленинград» колхозининг тарих музейи республикада ҳам ибратли. Уни колхоз тарихининг тиниқ, ҳаққоний ва катта ойнаси деса бўлади. Буларнинг барчаси партиямизнинг ақлу идроки туфайлидир.

Бахтимиз қомуси — СССР янги Конституциясининг лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига қўйилган шу кунларда андижонликлар янги куч, янги ғайрат, янги ташаббус билан меҳнат қилмоқдалар.

Довруғи достон ва суюкли Андижон меҳнатда ҳеч қачон ер чизиб қолган эмас. Унинг қадди ҳамиша тик, қадамлари тетик. Чунки, бу ўлка — бир сўзли, ваъдасида қатъий, ор-номуслилардан. Ҳамиша меҳнатда қўлинг баланд, овозинг жарангдор, юзинг ёруғ бўлсин, ардоқли Андижон!

МИРТЕМИР,
Олимжон ХОЛДОР,
Абдухалил ҚОРАБОЙ.

АЭРОФЛОТ ХОДИМЛАРИ КЕНГАШМОҚДАЛАР

Аэрофлот ходимлари 1977 юбилей йили давлат планини бажариш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва тежамкорликни кучайтириш йўли билан пландан ташқари 20 миллион сўм фойда олиш мажбуриятини қабул қилдилар. Граждан авиацияси министрлиги командир-раҳбар ходимларининг 14 июль куни Москвада ўтказилган кенгаши қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневга йўллаган мактубда шу ҳақда гапирилади.

Барча совет кишилари каби Аэрофлот ходимлари ҳам КПСС Марказий Комитети 1977 йил май Пленумининг қарорларини, СССР Конституцияси лойиҳасини маъқулладилар.

Кенгашда граждан авиацияси министри Б. П. Бугаев доклад қилди. Бу кенгашда шу соҳада эришилган натижалар хотиржам бўлиш учун асос бўлолмайди, деб таъкидлаб ўтилди. Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, самолётлар парвозининг ғоят мунтазамлиги ва хавф-хатарсиз ўтишини таъминлаш, пассажирларга хизмат маданиятини яхшилаш учун ҳали кўп иш қилиниши керак.

Кенгашда КПСС Марказий Комитетининг секретари Я. П. Рябов нутқ сўзлади.

Кенгашнинг ишида КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири И. Д. Сербин, СССР министрлари, авиаконструкторлар қатнашди.

(ТАСС мухбири).

ОЛАМДА НИМА ГАП

ИНТЕРНАЦИОНАЛ БУРЧГА САДОҚАТ

Куба Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Куба Республикаси Давлат кенгашининг ва Министрлар Советининг Раиси Фидель Кастро Бразилияда чиқадиган «Вежа» журналининг мухбири билан суҳбатда Қўшма Штатларнинг Кубага нисбатан иқтисодий қамал сиёсатини қоралади.

Бу қамални тўла-тўкис бекор қилиш АҚШнинг элементар бурчи, маънавий мажбурияти бўлиб қолиши лозим, деб таъкидлади у. Қамал, деб уқтирди Ф. Кастро, Кубага нисбатан агрессивлик, душманликдан иборат бўлган, савдо-сотиқ эркинлигини бузадиган адолатсиз, ғайри қонуний ишдир. Унга барҳам берилиши керак. Қамални тўла-тўкис бекор қилишгина Куба билан АҚШ ўртасидаги муносабатларни яхшилаш учун шарт-шароит яратади.

Куба тинчликни мустаҳкамлаш ва халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини кучайтириш тарафдоридир. Куба — Америка муносабатларини нормаллаштириш бу муҳим ишга муайян ҳисса қўшган бўлур эди. Аммо бу нарса бизнинг марксизм-ленинизм принципларидан, социалистик принциплардан воз кечишимизни билдирмайди. Башарти Куба — Америка муносабатларида яхшиланиш содир бўлса, бу нарса бизнинг халқаро майдонда Хитой раҳбарларига ўхшаб АҚШ иттифоқчиларига айланиб қолишимизни билдирмайди.

Хитой, деди Куба раҳбари, жаҳон революцион ҳаракатига хиёнат қилиш ва империализм билан тўла ҳамкорлик сиёсатини давом эттирмоқда. Хитой Гуантанамо ҳарбий-денгиз базасини бизга қайтариб бермасликни америкаликларга маслаҳат берганлиги бизга маълум. Худди шунингдек Хитой иқтисодий қамалнинг тўхтатилишига қаршилик қилмоқда. Бу нарса унинг халқаро майдондаги позициясидан келиб чиқади. Пекин раҳбарлари Кубага тинимсиз тўҳмат қилиб, гўё у «Совет Иттифоқининг Кариб денгизидаги ҳарбий базаси» бўлиб қолди, деган гапни такрорламоқда.

Маълумки, Хитойнинг Чилидаги Пиночет режими билан ва Латин Америкасидаги шунга ўхшаш бошқа режимлар билан муносабати жуда яхши. Шу сабабли Хитой раҳбарлари Америка ҳукумати билан ўзлари ўтказаётган махфий музокараларда Гуантанамо базасини Кубага ҳеч қачон қайтариб бермасликни маслаҳат бераётганлигига ажабланмаса ҳам бўлади.

Сўнгра Ф. Кастро Кубанинг Африка мамлакатлари билан муносабатлари тўғрисида батафсил гапириб берди. Шу қитъадаги бир қанча мамлакатлар Кубага мурожаат этиб, ёрдам беришни илтимос қилмоқдалар, деб таъкидлади у. Биз мустақилликка интилаётган халқларга ёрдам беришга ҳақлимиз. Биз уларга ўз мутахассисларимиз, техникларимиз, инструкторларимизни юбораётирмиз. Биз Эфиопияга катта ёрдам беришга рози бўлдик, у ерга 140 нафардан кўпроқ врач ва санитария ишлари учун яна сал кам 300 киши юбордик. Биз унга сиёсий мадад берямиз.

Баъзи мамлакатларда уларнинг ҳукуматлари билан тузилган шартномаларга биноан кубалик ҳарбий хизматчилар ҳам бор, деди Ф. Кастро сўзини давом эттириб.

Сўнгра инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги масала деб аталган масала хусусида Ғарбда авж олдириб юборилган кампанияга тўхталиб Ф. Кастро бундай деди: ҳозирги дунёдаги очлик, қашшоқлик, касалликлар, қолоқлик, ишсизлик, кишини киши томонидан эксплуатация қилиш сингари фожиали кўринишлар учун мустамлакачилик, капитализм, империализм айбдордир. Шу сабабли, деб уқтирди Куба раҳбари, мен капиталистик мамлакатларнинг бирон вакили ҳам инсон ҳуқуқлари тўғрисида гапиришга маънавий жиҳатдан ҳақли эмас, деб ҳисоблайман. Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг изчил сиёсати қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, тинчликни сақлаш, очлик азобини тортаётган ва қашшоқликда яшаётган миллион-миллион кишиларнинг мушкулини осон қилиш учун курашни биринчи ўринга қўйишни керак.

(ТАСС).

МИЛЛИЙ БАЙРАМ

● ИРОҚ

БАҒДОД, 15 июль. (ТАСС). Ироқ халқи республиканинг миллий байрамини нишонлади. Бундан 19 йил муқаддам мамлакатда монархия режими ағдариб ташланиб, республика эълон қилинган эди.

Ироқ матбуоти, радио ва телевиденияси ўзининг кўп материалларини ана шу муҳим санага бағишламоқда.

14 июль революцияси, деб ёзади «Ас-Савра» газетаси, Ироқ халқи қирқ йил мобайнида олиб борган қаҳрамонона курашнинг табиий натижаси бўлди.

Бизнинг халқимиз, деб таъкидлайди «Тариқ аш-Шааб» газетаси, социалистик ҳамдўстликнинг ва аввало Совет Иттифоқининг позициясини мамнуният туйғулари билан кутиб олди. Социалистик ҳамдўстлик ва Совет Иттифоқи империализмнинг ёш республикага зарба бериш йўлидаги уринишларининг пайини қатъиян қирқдилар.

«Тариқ аш-Шааб» газетаси қуйидагиларни уқтириб ўтади: империализм ҳар қанча уриниб кўрганида ҳам Ироқ халқининг сафларига нифоқ сололмайди, миллий кучлар ва партияларнинг сафини бузолмайди, Совет Иттифоқи билан ва бошқа социалистик мамлакатлар билан дўстлик ҳамда ҳамкорликка путур етказа олмайди.

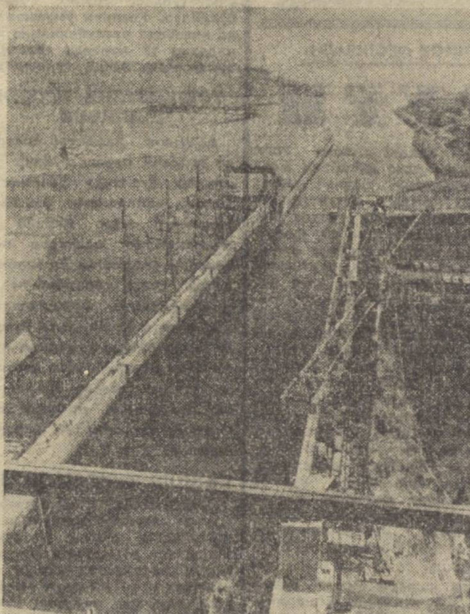

Югославия ва Руминия СССРнинг техникавий кўмагида Дунайнинг темир дарвозаларида кемалар қатнайдиган «Джердап» энергетика системасини қурди. Суратда: «Джердап» системасидаги кема қатнайдиган канал.

ТАСС фотохроникаси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

БУДАПЕШТ. Венгриянинг шимолидаги Балашшагьярматда янги мебель фабрикаси дастлабки маҳсулотини ишлаб чиқарди. Корхона цехларида ғоят унумли ишлайдиган машина-ускуналар ўрнатилган. Булар корхонада юқори сифатли замонавий мебель ишлаб чиқариш имконини беради. Лойиҳада белгиланган қувватга эришилганидан кейин фабрика йилига 150 миллион форинтлик хилма-хил гарнитуралар ишлаб чиқаради. Мебелларнинг бир қисми экспорт қилинади.

ЛОНДОН. Жанубий Африка Республикасида ишсиз африкаликлар сони бир ярим миллион кишидан ҳам ошиб кетди ва ҳар куни бир минг киши ишсизлар қаторига келиб қўшилмоқда. Кейинги иқтисодий тадқиқотларга қараганда, Жанубий Африка Республикасида яқин ойлар ичида ишсизлик янада авж олади. Кўпгина қурилиш, кон-руда ва савдо компаниялари ишчиларнинг 25 процентидан тортиб 40 процентигача ишдан бўшатишни планлаштирмоқдалар.

РИМ. Италиянинг ташқи қарзлари ҳозирги пайтгача 21,5 миллиард долларга етди. Италия ташқи савдо министри Р. Оссола ҳафталик «Эспрессо» газетасида босилган мақоласида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: мамлакат яқин бир ярим йил ичидагина жами қариййб 6 миллиард доллар қарзини узиши керак.

БРАЗЗАВИЛЬ. Конго Халқ Республикасидаги саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналарида Конго Меҳнат партиясининг ячейкаларини тузиш кампанияси яқинда бошланган эди. Бу кампания давом этмоқда. Конго Меҳнат партияси ҳарбий комитетининг қарорига мувофиқ, партия ячейкаларини ташкил этиш соҳасида жойларда амалга ошириладиган тадбирларга раҳбарлик қилиш учун бугун республиканинг барча маъмурий районларига махсус вакиллар юборилди. Бу кампанияни 31 июлгача тамомлаш мўлжалланган. [ТАСС].

ЦТАК АХБОРОТИ

ПХЕНЬЯН, 14 июль. (ТАСС). ЦТАКнинг хабар беришича, 14 июль куни эрталаб соат 9 дан 5 минут ўтганида Американинг қуролланган вертолёти ҳарбий демаркация чизиғини унинг шарқий участкасида бузиб, «бизнинг томонимиз осмонининг ичкарисига бостириб кирди». Корея Халқ армияси тўпларидан отилган ўқ билан вертолёт уриб туширилди. Вертолётда бўлган Америка ҳарбий экипажи аъзоларидан уч киши ҳалок бўлди, бир киши асир қилиб олинган.

Ҳозир ҳодиса юз берган жойда Америка вертолётининг қонунга хилоф равишда бостириб кирганлиги текширилмоқда.

Шарҳловчи минбари

ЯПОНИЯДА САЙЛОВ

Осиёнинг йирик, ривожланган капиталистик мамлакатларидан бири — Япония ички ҳаётида рўй берган муҳим бир воқеа жаҳон жамоатчилиги эътиборини ўзига жалб этмоқда. Ўтган якшанба куни бу ерда мамлакат парламентининг юқори палатаси — маслаҳатчилар палатасига сайлов ўтказилди. Конституцияга биноан бу палата депутатларининг ярми ҳар уч йилда қайта сайланиб туради.

Бу галги сайлов мамлакатдаги сиёсий кучлар нисбатида жиддий ўзгаришларга олиб келиши мумкин бўлгани учун ҳам унга алоҳида қизиқиш билан қаралди. Қолаверса, кейинги пайтларда мамлакат сиёсий майдонида позицияси бир мунча бўшашиброқ қолган либерал-демократик партия ўзининг ҳукмронлик мавқеини сақлаб қолиш-қолмаслик масаласи ҳам шу сайловда бир ёқли бўлар эди. Сиёсий моҳияти жиҳатидан консерватив бўлган бу партия иккинчи жаҳон урушидан буён мамлакатда «ҳокими мутлақ». Аммо сўнгги йилларда япон халқи олдида унинг обрўси тушиб кетди. Шу боисдан либерал-демократлар парламентда кўпчилик овозга эга бўлиш учун ҳаракатга тушиб қолишди: сайловчиларни турли йўллар билан ўз томонларига оғдириб олишга ҳаракат қилдилар.

Ниҳоят, сайлов натижалари ҳам маълум. 320 номзоддан 126 нафари депутатлик мандатини олди. Шундан либерал-демократларга 63 ўрин тегди. Демак, 78 миллион сайловчининг 36 процентигина уларни ёқлаб овоз берибди. Бу — маслаҳатчилар палатасига уч йил аввал ўтказилган сайловга қараганда ўн процент камдир. Шу ўринда бу ҳол сурункасига бир неча йиллардан бери такрорланаётганлигини, японялик сайловчиларнинг ярмидан кўпи уларга овоз бермаётганлигини эслатиб ўтиш жоиздир.

Сайлов ўтказилган куннинг эртасигаёқ либерал-демократлар юқори палатада устунлик мавқеига эга бўлиш, яъни камида 65 мандат олиш учун «шошилинч» чоралар излай бошлашди. Рейтер агентлигининг хабарига қараганда, улар бир «мустақил» депутатни ўз томонларига оғдириб олишибди, шундай депутатлардан яна иккитасини ўз сафларига тортиш учун музокаралар олиб боришаётган эмиш. Шу зайл улар парламентнинг июль охирларида бўладиган фавқулодда сессиясигача сиёсат тизгинини ўз қўлларида сақлаб қолишга имкон берадиган овозга эга бўлишмоқчи.

Сайлов натижаларидан кўриниб турибдики, япон жамоатчилигида либерал-демократларга нисбатан ишонч йўқолган. Шундай экан, бу хилдаги чоралар билан сайловчилар фикрини ўзгартириб бўлармикин? Ахир, бу амалда оддий япон сайловчисининг ҳукмрон либерал-демократик партиянинг ички ва ташқи сиёсатига қарши ўзига хос норозилик ифодаси-ку! Зеро, Японияда иқтисодий тушкунлик чўзилиб кетди, нарх-наво тўхтовсиз ошиб, пул тобора қадрсизланиб бормоқда. Ишсизлик мамлакат бошига тушган энг катта кулфатлардан бири бўлиб қолди. Ҳозирги кунда Японияда бир миллион уч юз мингга яқин ишсиз бор. Мамлакатда порахўрлик ва сотқинлик авж олиб кетди. Американинг «Локхид» самолётсозлик концерни билан боғлиқ қинғирликлар пировардида келиб чиққан шармандали жанжалга либерал-демократларнинг таниқли арбоблари ҳам аралашиб қолгани бу партияга нисбатан ишончсизликни янада орттирди.

Сайловда оппозициядаги партиялар ҳам ўз марраларини бой бердилар. Ноиттифоқлик туфайли улар биргаликда ҳаракат қилишмади ва оқибатда Япония социалистик партияси олдинги сайловдагига нисбатан бешта, Япония коммунистик партияси эса тўртта ўриндан маҳрум бўлди. Бу ҳол парламентга бўлган сайловлар билан бир вақтда ўтказилган Токио муниципаль мажлисига сайловларда ҳам такрорланди. Жумладан, либерал-демократлар бу ерда 126 мандатдан 56 тасини олишди, коммунистлар эса олдинги сайловдагига нисбатан ўз мандатларининг ярмидан маҳрум бўлдилар.

Сиёсий шарҳловчиларнинг фикрича, юқори палатага ўтказилган сайлов натижаларига қараганда, Японияда сиёсий вазиятда айтарлик ўзгаришлар бўлмайди.

Р. ҚОСИМОВ.

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ КОНКУРСИ

Нашрларни бадиий жиҳатдан яхши безаш ва полиграфик жиҳатдан тайёрлаш учун ўтказилаётган Бутуниттифоқ конкурсининг жюриси Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган энг кўркам китоб номини айтиб беради. СССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети, маданият ходимлари касаба союзи марказий комитети, полиграфия ва нашриётлар илмий-техника жамияти марказий правлениеси бу конкурсни эълон қилди.

Бу йил мамлакатдаги барча республикаларда юбилей санасига бағишлаб чиқарилган китоблар, открикалар ва сиёсий плакатлар конкурсга тақдим этилади.

Конкурс 1 ноябрга бориб якунлаштирилади. Энг яхши маҳсулот чиқарган нашриёт ва босмахоналарга дипломлар берилади.

(ТАСС мухбири).

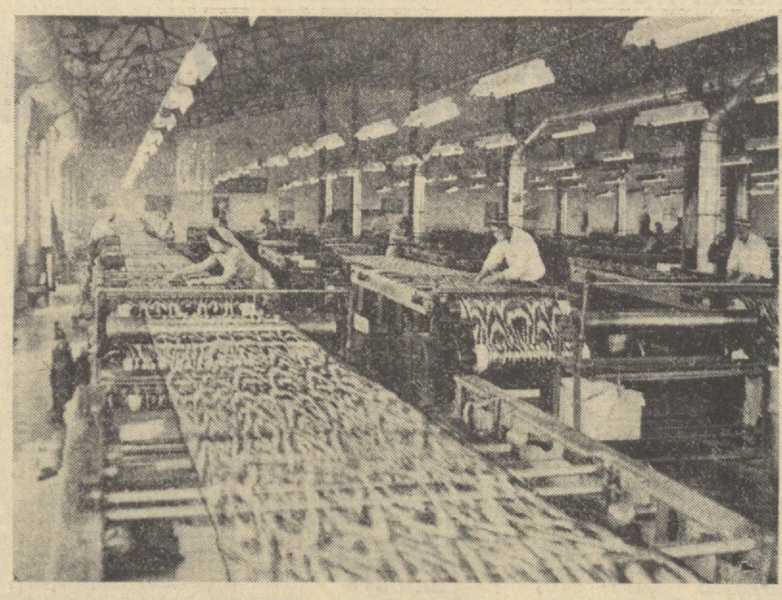

Марғилондаги «Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчи ва хизматчилари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани тобора қизитмоқдалар. Ҳозир бирлашма цех ва участкаларида халқимизга кўплаб аъло сифатли маҳсулот тайёрлаш учун резервлар ишга солинмоқда. Суратда: бирлашма цехларидан бирида.

А. Кудряшов фотоси.

Х Халқаро кинофестивалда

ЭКРАНДА ТАРИХ ВА ҲОЗИРГИ ЗАМОН

Ҳаёт ҳақиқатига эришиш, инсонпарварлик идеалларини қарор топтириш — дунёдаги прогрессив кинематографиячилар ижодиётининг характерли томонларидир. Улар бугунги кунда инсониятни тўлқинлантирувчи актуал сиёсий ва социал проблемаларни бадиий ва ҳужжатли кино воситалари билан ҳал этишга ҳаракат қилмоқдалар. Х халқаро кинофестивалда кўрсатилган кўпгина асарларни бемалол сиёсий фильмлар жанрига киритиш мумкин.

14 июль куни конкурс экрани даниялик кинематографиячилар ихтиёрига берилди. Улар Москвага кескин публицистик лента — «Кун ботишдаги мамлакат» (Дания. 1980 йил) фильмини келтирдилар. Сценарий автори ва режиссёр Петр Уоткинс яқин келажакни тасвирлайди. Кемасозлик корхонасининг эгалари ҳарбий буюртма — атом сув ости кемасини қуришга киришадилар. Шунда қаттиқ норозилик тўлқини меҳнаткашларни қўзғайди. Қуролланиш пойгасида бойиб қолмоқчи бўлган кишиларнинг ниятларига қарши ишчилар ялпи забастовка бошлайдилар. Шу ёрқин социал фильмни яратувчилар бу мамлакатда келажакда омманинг сиёсий онги ўсиб, забастовкалар урушга қарши намойишларга айланади деган фикрни илгари сурадилар. Забастовка бостирилади, лекин картинанинг охири кишига умид бағишлайди: фарзандларига қандай дунё қолишига бефарқ қарамайдиган кишилар бор экан, кураш тугамайди.

Фильмдаги ҳамма ролларни нопрофессионал актерлар ўйнаганлиги ҳам диққатга сазовордир.

Ян Ломницкийнинг «Шаҳарни сақлаб қолайлик» деган картинаси иккинчи жаҳон уруши йилларида Польша ватанпарварларининг фашистларга қарши курашига бағишланган. Фильмга бўлиб ўтган воқеалар асос қилиб олинган. Унда подпольеда иш олиб борган польшалик курашчилар совет жангчилари билан бирҳалашиб гитлерчилар миналаштирган шаҳарни ҳалокатдан қутқариб қолганликлари тўғрисида ҳикоя қилинади. Режиссёр шу қаҳрамонона мавзуни экранга чиқармасдан туролмадим, деди. Краков ҳалокатдан қутқариб қолинганлигини ўз кўзи билан кўрган бу киши ҳалоскор совет халқига дўстлик ва қардошлик ҳис-туйғуларини бир умр сақлаган. Картинада польшалик актёрлар билан совет киноси усталари ҳам қатнашганлар.

Француз сценаристи ва режиссер Даниэль Дюваль ғамгин киноновелласини «Қасрлар сояси» деб атаган. У ака-ука ва сингилнинг фожиали қисмати тўғрисида ҳикоя қилади. Улар қуйи табақа касб-ҳунарсиз, бирон иш билан шуғулланмайдиган, аҳлоқ ва ҳаётий мақсадлар тўғрисида равшан бир тасаввури бўлмаган замонавий «ҳўрланганлар» вакилларидир. Томошабин уларга ачинмай қараёлмайди — уларнинг бир-бирларига меҳр-муҳаббатини, бир-бири учун ўзини қурбон қила олишини, ниҳоятда жасур кишилар эканликларини кўриб туради. Лекин лента қаҳрамонлари орзу қилган хаёл чўлу биёбонда кўринган бир саробдир.

Ҳозирги дунё хилма-хил ва мураккаб, фильмдаги проблемалар ҳам турли йўллар билан ҳал этилади. Санъатнинг инсонпарварлик принципларига содиқ санъаткорлар замоннинг ҳаққоний йилномасини яратиб, ўз ижодиётлари билан тинчлик ва тараққиёт идеяларига хизмат қилмоқдалар.

М. РОЖДЕСТВЕНСКАЯ,
Е. ХОРЕВА,
ТАСС мухбирлари.

МЕҲНАТКАШЛАР БАДИИЙ ҲАВАСКОРЛИК ИЖОДИ БУТУНИТТИФОҚ ФЕСТИВАЛИ

«АНОР» ДОВРУҒИ

«Коммунизм» колхозининг дашт бригадаси дала шийпонига тушлик пайтида мўъжазгина автобус келиб тўхтади. Ундан доира ва рубоб кўтарган йигитлар, бир неча қизжувонлар тушишди. Шийпонда овқатланиб ўтирган колхозчилар ўртасида жонланиш бошланди.

— Ие, ўзимизнинг «Анор» ҳаваскорлари-ку!

— Анави қиз қўшиқни қойил қилиб айтади-да.

— Хў, ўрта бўйли йигитни яқинда телевизорда кўрган-дим.

Орадан ўн-ўнбеш минутлар ўтгач, концерт бошланди. Шийпонда дилларни қитиқловчи ўйноқи мўзика садолари янгради. Қўлларида бодроқ гулғунчаларни ушлаган олти раққоса «Баҳор вальси»ни маҳорат билан ижро этди. Кейин «Роҳат», «Муножот»... Шийпонни қарсак тутиб кетди.

Даврага хушовоз хонанда Саёҳат Маликова чиқади. Уни эндиликда қуваликларгина эмас, бутун республика яхши билади. У республика «Марҳабо, талантлар» телефестивалининг лауреатидир. Ўша куни шийпонда бўлган концертда ҳаваскор Мавлуда Сафарова, хонанда Абдулҳай Каримовлар шаънига ҳам қайта-қайта қарсак чалинди.

Қува районида «Анор» халқ ашула ва рақс ансамблининг ташкил топганига ҳали унча кўп вақт бўлгани йўқ. Шунга қарамай, санъат шайдолари бўлмиш ансамбль қатнашчилари ўз устиларида кунт билан ишлаш, репертуарларини бойитиш, ижрочилик маҳоратини ошириш йўлида тинмай изланиш туфайли тезда район меҳнаткашларининг тилига тушди. Ансамбль қатнашчиларининг она-юрт, дўстлик, муҳаббат ҳақидаги рангоранг қўшиқлари, жўшқин ва жозибали рақслари қуваликларни кўпдан бери ўзига мафтун этиб келмоқда. «Анор» ансамбли бадиий ҳаваскорларнинг республика миқёсида ўтказилган конкурс ва фестивалларда ҳозиргача ўн марта лауреат бўлганлиги, биринчи, иккинчи ва учинчи даражали дипломлар билан тақдирланганлигининг боиси ҳам шунда.

Яқинда Қувага яна бир хушхабар келди: «Анор» халқ ашула ва рақс ансамбли меҳнаткашларнинг бадиий ҳаваскорлик ижоди Бутуниттифоқ фестивали учинчи турида биринчи ўринни эгаллаб, фестивалнинг катта медалини олишга муваффақ бўлди. «Анор»нинг бу ютуғи энди унга Бутуниттифоқ халқ ансамбллариининг шу йил ёзда Вильнюсда бўладиган фестивалида қатнашиш ҳуқуқини беради. Ансамблнинг 70 дан ортиқ қатнашчилари бу катта синовга пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Талантли ижодий коллективнинг бадиий раҳбари, «Ҳурмат Белгиси» ордени кавалери Муҳторжон Тешабоев репертуардаги ҳар бир қўшиқ, куй ва рақсларнинг такомили, ансамбль қатнашчиларининг юксак ижрочилик маҳоратини ошириш йўлида қизғин иш олиб бормоқда.

Дала ишлари қизғин давом этган шу кунларда «Анор»чиларни деярли ҳар куни пахтакорлар ҳузурида учратиш мумкин.

О. ҲАКИМОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СПОРТ

БУТУНИТТИФОҚ ЁШЛАР ЎЙИНЛАРИ

Мамлакатимизнинг бир неча шаҳрида Бутуниттифоқ ёшлари II-спорт ўйинлари қизғин давом этмоқда. Москвада шахматчилар баҳси ниҳоясига етди. Бунда Ўзбекистон командаси саккизинчи ўринни эгаллади. Вильнюсда эса, қўл тўпи мусобақалари бошланди. Тўртинчи группада куч синашаётган республикамиз қизлари Эстония (21:14) ҳамда Молдавия (25:19) командаларидан устун келдилар. Минскда ўзбекистонлик мерган С. Колосов «югурувчи тўнғиз»ни нишонга олишда 568 очко жамғариб, бронза медали совриндори бўлди. Чавандозларимиз Киевда олтинчи ўрин билан кифояланишди. Ленинградда куч синашган футболчиларимиз 6 очко тўплаб, группа ғолиби бўлдилар. Ҳозирча умумкоманда ҳисобида республикамиз вакиллари 17 команда орасида тўққизинчи бўлиб туришибди.

ТОШКЕНТЛИК ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ

АҚШнинг Лас-Вегас шаҳрида классик кураш бўйича ўсмирлар ўртасида ўтказилган жаҳон чемпионати баҳслари ниҳоясига етди. Қарийб 26 мамлакатнинг навқирон полвонлари беллашган бу чемпионатда совет спортчилари зафар қучдилар. Курашчиларимиз олтита олтин, учта кумуш ва битта бронза медалини қўлга киритдилар. Жаҳон чемпиони номига сазовор бўлган совет полвонлари орасида тошкентлик спортчи А. Баранов ҳам бор.

САККИЗ ТУРДАН КЕЙИН

Республика пойтахтининг Санъат саройида халқаро шашка бўйича аёллар ўртасида «Спартак» кўнгилли спорт жамияти республика совети биринчилиги — «Правда Востока» газетаси совриии учун «Шашка юлдузлари-77» баҳслари давом этмоқда. Мухлисларда катта қизиқиш уйғотаётган дона суриш мусобақаларининг саккизинчи туридан кейин 5,5 очко билан А. Наумова пешқадамлик қилмоқда. Саккиз имкониятдан 5 очко жамғарган Л. Ильина, О. Аҳмедова, Ҳ. Иброҳимовалар фахрли ўринларни эгаллаб туришибди.

ЎЗБЕКИСТОН ОРОМГОҲЛАРИДА

ЯХШИ ДАМ — МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

Кўркам Омонқўтон худди Кавказ манзарасини эслатади. Қоратепага кириб боришданоқ, унинг ўрмонзорлари, пасту баланади. Шилдираб оқиб турган сой сувлари кишига ором бағишлайди. Сердарахт, соя-салқин йўл атрофида Ургут район Қоратепа матлубот жамиятининг озиқ-овқат саноати моллари билан савдо қилувчи магазинлари, шунингдек, ошхона ва буфетлари ишлаб турибди.

Редактор ўринбосари
Х. ЕДГОРОВ.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Моҳир қўллар. 11.00 — Ота-оналар. Сизлар учун. 11.30 — «Тонгги почта». 12.05 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 12.35 — Концерт. 13.15 — Китоб дўкони. 14.00 — «Крошанинг саргузаштлари» (бадиий фильм). 15.20 — Музикали абонемент. 15.50 — Здоровье. 16.20 — Адабий ўқиш. 17.00 — Спортлото. 17.10 — «Звёздочка». 17.50 — Концерт. 18.20 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Мультфильмлар. 19.50 — «Тўққизинчи студия». 20.50 — «Резидентнинг хатоси» (бадиий фильм, 1-серия). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Кинопанорама. 24.00 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20 — Доира рақсга чорлайди. 11.00 — Қувноқлар даврасида. 11.30 — Рус тили. 11.50 — Спорт кўрсатуви. 12.30 — «Пўлат қандай тобланди». (бадиий фильм, 3-серия). 13.35 — Жанговар постда. 14.05 — Назм ва наво. 15.05 — Чет эллик меҳмонлар Ўзбекистон ҳақида. 17.40 — До-ре-ми-фа-соль. 18.20 — Совет армияси жангчилари учун кўрсатув. 18.40 — Ота-оналар университети. 19.15 — «Ленин, Октябрь ва Ўзбекистон». 19.45 — «Ахборот». 20.00 — Театр афишаси. 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Куйланг, ёш хонандалар. 21.50 — Ҳужжатли фильм. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — «Пахта ва сув». 22.45 — «Йўлдаги жанг» (бадиий фильм, 1-серия).

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.50 — Душанба кўрсатувлари.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Лирик қўшиқлар. 9.30 — Ўзбекистон санъат усталарининг концерти. 11.15 — «Дугоналар». 12.10 — «Ўзбекистон ишчиси». 13.00 — Мустаҳкам ем-хашак базасини яратайлик. 13.00 — Концерт. 14.00 — Ғаллакорлар юбилей йили вахтасида. 15.45 — «Оташин публицист» (Т. Пидаев суҳбати). 16.10 — Радиотингловчиларнинг талабларига мувофиқ концерт. 17.30 — Уйғур куйлари. 18.10 — Чўлқуварлар учун концерт. 19.00 — Спорт эшиттириши. 19.20 — «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. 20.25 — Музикали глобус. 21.00 — Эстрада артистларининг концерти. 22.00 — Пахта далаларининг меҳнаткашлари учун кечки концерт. 22.30 — Афғонистон республикаси бугун (суҳбат). 22.40 — Рубобда Қ. Усмонов ва Қ. Орипов чалади. 23.15 — Дам олиш концерти.

«ЗАНГОРИ ЭКРАН» ҲАФТАЛИГИ

18 — 24 ИЮЛЬ

18 ИЮЛЬ ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Тилла боғичли туфли (бадиий фильм, 1-серия). 11.35 — Фильм-концерт. 15.00 — Ҳужжатли фильм. 16.00 — «Поэзия». В. Маяковский. 16.45 — Бегараз севги сўқмоғидан (бадиий фильм). 18.00 — Онамларнинг мактаби. 18.30 — «Байкал» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 19.00 — Янгиликлар. 19.10 — Мультфильм. 19.15 — Эстония ССР меҳнаткашлари мусобақалашмоқдалар. 20.00 — «Чақириқ» (телеспектакль). 21.30 — «Вақт». 22.00 — Спорт программаси. 1. Футбол: «Динамо» (Киев) — «Динамо» (Тбилиси). 2. Сув полоси бўйича халқаро турнир. 00.15 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.30 — Мультфильм. 18.35 — Болалар учун кўрсатув. 19.05 — Халқаро ҳаётнинг актуал масалалари. 19.25 — Ахборот. 19.40 — Нафосат оламида. 20.15 — Фильм-концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Т. Ҳасанов ва Т. Муллажонов концерти. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — Қишлоқ хўжалик ишлари кундалиги. 22.15 — Олтин эшелон (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — «Альбатрос»нинг сўнгги рейси» (бадиий фильм, 1-серия). 20.10 — Янгиликлар. 20.30 — Ҳужжатли фильм. 20.50 — Химия.

19 ИЮЛЬ СЕШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Тилла боғичли туфли(бадиий фильм, 2-серия). 11.35 — Ҳужжатли фильм. 14.55 — Ҳужжатли фильмлар программаси. 16.05 — «Крилов масаллари». 16.35 — Денгиз овчиси (бадиий фильм). 17.45 — Москваликлар беш йиллик маршида. 18.15 — Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Ҳар доим бўлсин қуёш. 20.45 — СССР Конституция лойиҳасини муҳокама қиламиз. 21.00 — Қалбга яқин қўшиқлар. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Футбол. «Торпедо» (Москва) — «Қайрат» (Олмаота). 00.15 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Фильм-эртак. 12.00 — Олтин эшелон (бадиий фильм). 18.30 — Мультфильм. 18.55 — Қувноқ пионер ёзи. 19.20 — Ахборот. 19.35 — Мусобақа туфайли туғилган. 20.05 — С. Беньяминов куйлайди. 20.45 — Москва. СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз. 21.00 — Ахборот. 21.20 — «Геростратни унутинг» (дипломм спектакль). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Спектаклнинг давоми.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.25 — «Альбатроснинг сўнгги рейси» (бадиий фильм, 2-серия). 20.30 — Янгиликлар. 20.50 — Фильм-концерт. 21.20 — Математика.

20 ИЮЛЬ ЧОРШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Чақириқ (телеспектакль). 12.00 — Киносаёҳатчилар клуби. 15.00 — Меҳнатинг — иқболинг. 15.40 — Биз табиат билан танишамиз. 16.00 — А. С. Макаренко ижоди. 16.45 — Ҳужжатли фильм. 18.15 — Горнчилар қаердасиз! 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Қувноқ ноталар. 19.30 — Фан оламида. 20.00 — — Спортлото. 20.10 — Концерт. 20.35 — Октябрнинг илҳомбахш намунаси. 20.50 — Тунги қўнғироқ (бадиий фильм). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Адресимиз — Совет Иттифоқи. 23.40 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Ҳужжатли фильм. 12.15 — Фильм-концерт. 12.45 — Одерда баҳор (бадиий фильм.). 18.30 — Шоирлар — болаларга. 19.00 — «Ёшлик». 19.30 — СССР Конституцияси лойиҳасининг умумхалқ муҳокамаси. 19.45 — Ахборот. — 20.00 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги. 20.30 — Ортиқ Отажонов куйлайди. 21.00 — Ахборот. 21.20 — Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун концерт. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Уруш ва тинчлик (бадиий фильм, 1-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.25 — «Альбатрос»нинг сўнгги рейси» (бадиий фильм, 3-серия). 20.30 — Янгиликлар. 20.50 — Реклама. 21.00 — «Халқ хизматида». 21.30 — Химия.

21 ИЮЛЬ ПАЙШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Тунги қўнғироқ (бадиий фильм). 11.40 — Бизнинг биография — 1956 йил. 14.50 — Илмий-оммабоп фильмлар. 15.40 — Ҳозирги замон совет адабиётида В. И. Ленин образи. 16.40 — Чўпон Янка (бадиий фильм, 1-серия). 17.45 — Шахмат мактаби. 18.15 — Китоб — сенинг ҳаётингда. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Польша Халқ Республикаси телевидениесининг Польша халқининг миллий байрами — Польша қайта ташкил топган кунга бағишланган программаси. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Тинч оқар Дон (опера). 24.00 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Болалар учун бадиий фильм. 12.35 — Ҳужжатли фильм. 13.25 — Стратион қизи (бадиий фильм). 18.30 — Мультфильм. 18.40 — Физкультура ва спорт. 19.10 — Ҳаётга йўл излайман. 19.45 — Ахборот. 20.00 — «Театрнинг ижодий йўли». 21.00 — Ахборот. 21.20 — Ёзувчилар — ёзувчилар ҳақида. 22.00 — «Вақт». (Москва). 22.30 — Ноз-неъмат бунёдкорлари. 22.45 — Уруш ва тинчлик (бадиий фильм, 2-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.30 — «Альбатроснинг сўнгги рейси» (бадиий фильм, 4-серия). 20.35 — Янгиликлар. 20.55 — Концерт. 21.35 — Математика.

22 ИЮЛЬ ЖУМА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Болалар учун эртак. 11.00 — Ўт билан синаш (бадиий фильм). 12.15 — Ҳужжатли фильм. 16.10 — Қишлоқ ишлар ва муаммолар. 16.40 — Чўпон Янка (бадиий фильм, 2-серия). 17.45 — Москва ва москваликлар. 18.15 — «Орленок». 19.00 — Янгиликлар. 19.10 — Инсон ва қонун. 19.40 — Концерт. 20.45 — СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз. 21.00 — Бизнинг биография — 1957 йил. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Ҳужжатли фильм. 22.55 — Концерт. 00.20 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Ҳаво ранг пиёла (бадиий фильм). 12.30 — Фильм-концерт. 13.05 — «Искорка». 18.30 — «Ёшлик». 19.00 — Бугун Польша қайта ташкил топган кун. 19.15 — СССР Конституцияси лойиҳаси сатрларида. 19.45 — Ахборот. 20.00 — Катталар учун мультфильм. 20.20 — Лирик концерт. 21.00 — Ахборот. 21.20 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган қардош республикалар телевизион фестивали. Қирғизистон телевидениесининг программаси. 22.00 — «Вақт». (Москва). 22.30 — Қирғизистон телевидениесининг программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Уларни фақат афтидан танишарди (бадиий фильм). 20.35 — Янгиликлар. 20.55 — Фан ва ишлаб чиқаришда. 21.30 — Химия.

23 ИЮЛЬ ШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Ҳужжатли фильмлар. 11.05 — Ота-оналар, сизлар учун. 11.35 — Тонгги почта. 12.00 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 12.30 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 13.00 — Концерт. 13.45 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 14.45 — Довюрак Широқ (бадиий фильм). 15.25 — Здоровье. 16.10 — Спортлото. 16.20 — Музикали абонемент. 17.00 — Мўъжизасиз—мўъжизалар. 18.00 — Концерт. 18.25 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Янгиликлар. 19.10 — Кинопрограмма. 19.45 — Резидентнинг тақдири (бадиий фильм, 1-серия). 21.05 — Футбол. «Динамо» (Москва) — «Торпедо». 22.00 — «Вақт». 22.30 — Футбол: «Динамо» (Москва) — «Торпедо». 23.15 Концерт. 00.15 — Бутуниттифоқ ёшлари II-спорт ўйинларида. 00.45 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20 — Телеминиатюралар. 11.05 — Болалар учун кўрсатув. 11.45 — Светофор. 12.45 — Шеърият мухлисларига. 13.00 — Пўлат қандай тобланди (бадиий фильм, 5-серия). 14.05 — Концерт. 14.40 — Кинокўзгудаги ҳаёт. 18.00 — Мультфильм. 18.10 — Мактаб ўқувчилари учун кўрсатув. 18.40 — «Ёшлик». 19.10 — Октябрь менинг тақдиримда. 19.45 — Ахборот. 20.00 — Шу куннинг қўшиқлари. 20.40 — СССР Конституцияси лойиҳаси сатрларида. 21.00 — Ахборот. 21.20 — Куйланг, ёш хонандалар. 21.50 — «Золушка» (фильм-балет). 22.00 — «Вақт». (Москва). 22.30 — Чорвачилик: тажриба ва муаммолар. 22.45 — Уруш ва тинчлик (бадиий фильм, 3-серия).

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.00 — Душанба кўрсатувлари.

24 ИЮЛЬ ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Зарядкага сафланинг. 10.30 — Будильник. 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.00 — А. Муратовнинг мураккаб ҳаёти (телеспектакль, 2-қисм). 13.00 — Музикали киоск. 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — Мен яшайдиган уй (бадиий фильм). 16.25 — Бугун — савдо ходимлари куни. 16.40 — Музикали программа. 17.25 — Халқаро панорама. 17.55 — Мультфильмлар. 18.25 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Концерт. 19.35 — Резидентнинг тақдири (бадиий фильмнинг 2-серияси). 20.45 — СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз. 21.00 — Киносаёҳатчилар клуби. 22.00 — «Вақт». 22.40 — Концерт. 23.20 — Академик эшкак эшиш бўйича СССР чемпионати. 23.50 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20 — Куйланг, ёш хонандалар. 10.50 — Мультфильм. 11.00 — Қувноқ стартлар. 12.00 — Ота-оналар учун программа. 12.30 — Буни ҳамма билиши ва уддасидан чиқиши керак. 13.00 — Пўлат қандай тобланди (бадиий фильм, 6-серия). 14.05 — Реклама. 18.05 — Мультфильм. 18.15 — Уйлаб топ. 18.45 — Сизни Тошкент политехника институти кутади. 19.15 — Бизнинг бош мухбиримиздан. 19.45 — Ахборот. 20.00 — Бугун — савдо ходимлари куни. 20.20 — Концерт. 21.00 — Ахборот. 21.15 — Телеминиатюралар. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Пахта ва сув. 22.45 — «Уруш ва тинчлик» (бадиий фильм, 4-серия).

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.50 — Фрунзе кўрсатувлари.

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16/VII да Масхарабозлар, 17/VII да Сўғд элининг қоплони.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — Муҳаббат ёзи; Аёл ва иблис (катта зал). Сиздан угина, биздан бугина (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Муҳаббат ёзи — «ДРУЖБА» (11, 14, 17, 20.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (11.30), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Этик кийган мушукнинг дунё бўйлаб саёҳати — «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Джен Эйр — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (14, 16, 18, 20, 21.45).

ЁЗГИ БИНОДА

Катта пойга — «ФЕСТИВАЛЬ» (21.00).

Кадиннни ҳамма билади — «ХИВА» (21, 22.30).

●

Н. А. СЕМАШКО НОМЛИ ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ КУРОРТОЛОГИЯ ВА ФИЗИОТЕРАПИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

раҳбарлар (фан докторлари ва кандидатлари): клиника бўлими, экспериментал курортология ва физиотерапия лабораторияси;

катта илмий ходимлар (фан докторлари ва кандидатлари); курорт ресурсларини излаш ва ўрганиш лабораторияси, гелиоаэротерапия группалари;

кичик илмий ходимлар: ташкилий-методика бўлими (2 ўрин).

КОНКУРС МУДДАТИ — 15 АВГУСТГАЧА.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Хуршид кўчаси, 13-уй.

●

Ф. ЭНГЕЛЬС НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЧЕТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

нафедра мудирлари: инглиз тили грамматикаси ва тарихи, француз тили лексикаси, кечки ва сиртқи факультетларда француз тили;

кафедра катта ўқитувчилари: марксча-ленинча фалсафа, француз тили грамматикаси, немис тили фонетикаси.

КОНКУРС МУДДАТИ — ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ БИР ОЙ.

Институт адреси: Тошкент шаҳри, Муқимий кўчаси, 104-уй, кадрлар бўлими.

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

БОТАНИКА БОҒИ

ботаника ихтисоси бўйича КИЧИК ИЛМИЙ ХОДИМ вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КОНКУРС МУДДАТИ — 9 АВГУСТГАЧА.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Ж. Обидова кўчаси, 272-уй. Телефон 35-08-01.

●

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги

ТОШКЕНТ ЮРИДИК ТЕХНИКУМИ

юридик ихтисоси бўйича КУНДУЗГИ ЎҚИШГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўрта махсус ўқув юртларига қабул қилиш қоидалари газетамизнинг 19 май сонида эълон қилинган.

Техникум адреси: Тошкент шаҳри, Западная кўчаси, 4-уй.

●

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги

ЎЗБЕКИСТОН ПЕДИАТРИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

клиник ординатурага педиатрия ихтисоси бўйича (5 ўрин)

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ҲУЖЖАТЛАР — 8 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ҳужжатлар институт директори номига қуйидаги адрес бўйича жўнатилсин: 700095, Тошкент шаҳри, 2-Чимбой кўчаси, Талант проезди, 3-уй.

●

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг

1-«МЕЖОБЛАВТОТРЕСТ»И

ТУГАТИЛДИ

ҲАММА ДАЪВОЛАР 9 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 * ТЕЛЕФОНЛАР:
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.

Р. 13306. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. — 164.